

ÜSAVAT

www.musavat.com

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 10 yanvar 2019-cu il Cümə axşamı № 6 (7176) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər

"Donuz qripi" tügen edir - ölməmək üçün nə edək...

yazısı sah.13-də

Gündəm

Bank borcuna görə ölkədən çıxışın yasaqlanması kütləvi hal alıb

Hüquqşunas: "Bir çox hallarda belə qadağa qanunvericiliyə zidd şəkildə tətbiq olunur"

yazısı sah.4-də

Hakim partiyadan erkən seçki ilə bağlı açıqlama

yazısı sah.5-də

ABŞ-ın kürdlərə dəstəyi Türkiyəni qəzəbləndirdi

yazısı sah.9-da

Xidmət müqaviləsi ilə işləyənlər vergini necə ödəyəcək

yazısı sah.10-da

Rəsul Quliyev rus qadınla yayılan videosundan danışdı

yazısı sah.4-də

Cahangir Hacıyevin daha bir "qurbanlıq" krediti

yazısı sah.3-də

Azərbaycandakı hotellərə ulduzlar Avropa standartları ilə veriləcək

yazısı sah.2-də

"Söyüş müxalifəti"nin Avropada qavradıqları və umduqları....

yazısı sah.7-də

Xırda ticarətçilərin böyük problemi

yazısı sah.10-da

Ekspert dəm qazı "terroru"nun, partlayışların səbəblərindən danışdı

yazısı sah.12-də

Bakıda taksi şirkətlərinin qəpik fırıldağı

yazısı sah.13-də

Bakı üçün tramvay, trolleybus, yoxsa metrobus?

yazısı sah.14-də

ABŞ-DAN KRİTİK QARABAĞ XƏBƏRDARLIĞI, MOSKVANIN 2019 PLANI...

Bakı həm şimaldan, həm də okeanın o tayından gələn ismarişləri səf-nəzər etmək zorundadır; **Paşinyanı "bazar adamı" adlandıran "Kommersant":** "Bu il İrəvan-Moskva münasibətlərində qalmaqallarla zəngin olacaq..."

yazısı sah.8-də

RÜFƏT ASLANLI TÜRK İŞ ADAMINA NECƏ KƏLƏKGƏLIB - HƏBS TƏHLÜKESİ

Mustafa Veysel Güldoğan ona 800 min manat "atan" sabiq Palata rəhbərinin əməllerindən Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə şikayət edib; Aslanlı dövlətdən "sildiyi" pullar hesabına zadəgan həyatı yaşıyib; hüquqşunas deyr ki...

yazısı sah.3-də

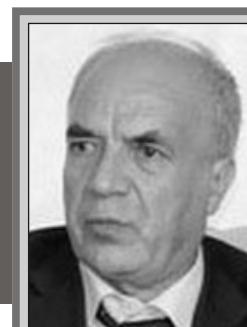
Siyavuş Novruzov: "Onda mən də elan edirəm: ABŞ prezidentiyəm"

yazısı sah.6-də

Mehman Hüseynovun ikì fotosu birilərini necə rəzil etdi...

yazısı sah.7-də

Əhməd Qəşəmoğlu: "Cəmiyyətdə maddi dəyərlər mənəvi dəyərdən ona keçəndə aqressiv davranışlar artır"

yazısı sah.13-də

10 yanvar 2019

Prezident Zərdabda yol tikintisinə 3,9 milyon manat ayırdı

Prezident İlham Əliyev yanvarın 9-da Zərdab rayonun Zərdab-Qaravelli avtomobil yolu tikintisinin davam etdirilmesi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

Azərtac xəber verir ki, yeddi min nəfər əhalinin yaşadığı 6 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Zərdab-Qaravelli avtomobil yolu tikintisinin davam etdirilmesi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət bütçəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluğu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 3,9 milyon manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılib.

Türkiyədə səsvermə vaxtı toy etmək qadağan olundu

Türkiyədə martın 31-i - bələdiyyə seçkiləri günü yerli vaxtla saat 18:00-dək toy mərasimlərinin keçirilməsi qadağan edilib. Bu barədə Türkiyənin Ali Seçki Komissiyası məlumat verib.

Həmçinin sesverme günü saat 21:00-a qədər spirtli içki-lərin satışı dayandırılacaq.

Bundan başqa, televiziya və radiolarda seçki günü nəticələr haqqında hər hansı proqnozlar səsləndirməyə icazə verilmir.

Qeyd edək ki, bələdiyyə seçkiləri günü siyasi partiyalara da bir sira qadağalar tətbiq olunacaq.

Xatırladaq ki, Türkiyədə bələdiyyə seçkiləri 5 ildən bir keçirilir. (Trend)

Yasamalda ev partladı, 3 nəfər öldü - cinayət işi açıldı

Bəş Prokurorluq Yasamalda baş verən partlayışla bağlı rəsmi məlumat yayıb. Musavat.com-ın xəbərindən görə, açıqlamada bildirilib ki, yanvarın 9-da saat 3 radələrində paytaxtın Yasamal rayonu, Tolstoy küçəsi, ev 40-da yanğınlı müsəyiat olunan partlayışın baş verəsi barədə məlumat daxil olub.

Daxil olmuş məlumat əsasında dərhal hadisə yerinə Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Əməliyyat-İstintaq İdarəsinin, Dövlət Yanğından Mühafizə və Dövlət Yanğın Nəzarəti xidmətlinin, "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin, rayon polis idarəsinin və rayon prokurorluğunun əməkdaşları gəlib, yanğın söndürüldükden sonra ekspertlərin iştirakı ilə hadisə yerinə baxış keçirilmiş və digər təxirəsalınmaz hərəketlər yerinə yetirilib.

Hadisə yerinə baxış zamanı müyyən edilib ki, partlayış nəticəsində həmin vənda yaşıyan Aydin Məmmədov, arvadı Xuraman Məmmədova və qızı Aygün Məmmədova adıqları bədən xəsərlərindən hadisə yerində vəfat ediblər.

Baxış zamanı həmçinin fərdi yaşayış evinin yataq otağında divarda yerləşdirilmiş evi qızdırmaq üçün istifadə edilən, nəzarət kranları açıq vəziyyətdə olan 1 ədəd qaz sobası aşkar edilib.

İlkən ehtimala görə, partlayış qaz sizması nəticəsində baş verib.

Faktla bağlı Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Əməliyyat-İstintaq İdarəsində Cinayət Məcəllesinin 225.2-ci (Yanğın təhlükəsizliyi qaydalarını pozma ehtiyatsızlıqdan zərərəkmiş şəxsin ölümüne və ya digər ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb məhkəmə tibbi, yanğın-texniki, tikinti-texniki, fiziki-kimyəvi və əmtəəşünaslıq ekspertizaları təyin olunub.

General Elçin Quliyev iranlı həmkarı ilə sərhəddə görüşdü

Yanvarın 9-da İranın Bişəsuvar şəhərində Azərbaycan Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyevin və İran İslam Respublikasının Sərhəd Qoşunlarının komandanı general-major Qasim Rzayinin rəhbərliyi altında nümayənde heyətlərinin işçi görüşü keçirilib.

Musavat.com-un Dövlət Sərhəd Xidmətinə istinadən verdiyi xəbərə görə, tərəflər sərhəd təhlükəsizliyinin təminatı məsələləri, dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrində şəxslər, nəqliyyat vasitələri və yükler üzərində etibarlı sərhəd nezaretinin təşkil edilməsi, transsərhəd cinayətkarlılığın təzahürləri, o cümlədən narkotik vasitələrin qeyri-qanuni dövriyyəsi, qa-

çaqmalçılıq, beynəlxalq terrorçuluq, qeyri-leqal miqrasiya və digər təhdidlər mübarizə sahəsində sərhəd mühabife orqanları qarşısında duran tapşırıqlara dair fikir mü-

badiləsi aparıb. "Astara" və "Biləsuvar" dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrinin 24 saatlıq iş rejimine keçirilməsinin əhəmiyyəti vurgulanıb.

Azərbaycandakı hotellərə ulduzlar Avropa standartları ilə veriləcək

Azərbaycanda hotel-lərin ulduz alması prosesi köntüllür, onun məcburi olmasından gəldi.

Bunu «Trend»ə Dövlət Turizm Agentliyinin ictima-iyyətə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Kənan Quluzadə deyib.

K.Quluzadənin sözlərinə görə, hotellərin təsnifatlaşdırılması prosesi köntüllü olsa da, ulduz almaq günün tələbi olacaq:

"Ulduzu olmayan bir hotelin müştərisi da az olacaq. Turist hoteldən yer sıfaris edəndə ulduza fikir verir".

Şöbə rəhbəri qeyd edib ki, Azərbaycanda bu gün hotellərə ulduzların verilməsini şərtləndirən mexanizm yoxdur. Ona görə də Azərbaycan Hoteller Assosiasiyyası yaradılıb və bu prosesin həyata keçirilməsi həmin qurum tərefində reallaşdırılacaq.

K.Quluzadə qeyd edib ki, Dövlət Turizm Agentliyi hotellərin təsnifatlaşdırılması prosesində tərəf kimi iştirak etməyəcək. Agentlik bu prosesə yalnız dəstək verecek: "Agentlik olaraq, biz bu sistemin ictmai qurum tərefindən heyata keçirilməsini istəyirik. Azərbaycan Hotel-lər Assosiasiyyasının üzü olacaq. Təsnifatlaşdırmanı da avropalı mütəxəssisler aparacaqlar ki, heç kimin tərəkeşliyə şübhəsi qalmassis. Proses şəffaf olacaq".

Qarabağ Komitəsində partizan hərəkatı müzakirəsi keçirilib

Yanvarın 9-da Qarabağ Azadlıq Təşkilatının qərargahında Qarabağ Komitəsinin növbəti toplantısı keçirilib. Qarabağ Komitəsinin mətbuat xidmətindən vəriliş məlumatı görə, toplantıda komitəyə 9 yeni üzv qəbul edilib, komitənin əsasnaməsində dəyişiklik edilib. Həmçinin qəbul olunan qərrərə görə, bundan sonra Koordinatorlar qrupu Qarabağ Komitəsinin idarə Heyeti adlandırılacaq. İdarə Heyetine yeni üzvlərin qəbulu daxil olmaqla yeni səlahiyyətlər verilib.

Bundan başqa, Qarabağ Komitəsinin analitik qrupunun yaradılması barədə qərar qəbul edilib. İdarə Heyetine tapşırılıb ki, komitənin konkret istiqamətlər üzrə komissiyalarının yaradılması üzrə təkliflər hazırlanılsın.

Toplantıda daha sonra 24 yanvarda saat 12:00-da KXCP qərargahında "Qarabağ cəbhəsində ateşkəs rejiminin hərbi-siyasi və beynəlxalq-hüquqi məzmunu" mövzusunda dəyirimi maşa keçirilməsi barədə qərar verilib.

Qarabağ Komitəsi həmçinin blogger Mehman Hüseynov haqqında bəyanat qəbul edib.

Daha sonra işğal olunan ərazilərin azad olunması istiqamətində Ermenistanın effektiv addımlardan imtina etməsi təqdirində partizan hərəkatının təşkili və bunda Qarabağ Komitəsinin rolü haqqında etdiyi təklifi ətrafında geniş diskussiyalar keçirilib.

Qarabağ Komitəsinin növbəti toplantısının gələn həftənin 3-cü günü saat 12:00-da QAT qərargahında keçirilməsi razılaşdırılıb.

□ E.SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sıfariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

"2019-da Azərbaycanla İsrail arasında münasibətlər daha sürətlə inkişaf edəcək" - Lev Spivak

2019-cu ildə Azərbaycanla İsrail arasında münasibətlər daha sürətlə inkişaf edəcək.

«Trend»in məlumatına görə, bunu STMEGI - Dağ yəhudilərinin informasiya portallı müsahibəsində "Azıl" Azərbaycan-İsrail beynəlxalq assosiasiyanın baş direktoru Lev Spivak deyib.

O qeyd edib ki, 2018-ci il hər iki ölkə üçün uğurlu olub:

"Ötan il iki vacib hadisə baş verdi. Mart ayında İsrailde Azərbaycan-İsrail hökumətlərə komissiyasının birinci iclası keçirildi. İkincisi isə müdafiə naziri Aviqdor Libermanın Azərbaycana səfəri oldu".

"Azıl"ın gələcək planları barədə danişan L.Spivak bildirib ki, 2019-cu ildə tədbirlərin keçirilmə coğrafiyasını genişləndirmək planlaşdırılır:

"Bizim Rusiya və Almaniya-da tədbirlərimiz var. Bunlar 20 yanvar və Xocalı faciələrinin ildönümü, Novruz bayramı ilə bağlı əlaqədar olacaq. Bu il biz "Azıl"ın üçüncü qurultayı keçirməyi planlaşdırıq".

Bundan başqa, L.Spivak əlavə edib ki, "Azıl" akademik, tarixi və politoloqların iştirakı ilə tədbirlərin təşkilatlılığı üzrə daimi işə başlamağı planlaşdırır.

Al İrana qarşı sanksiyaların müddətini uzadıb

Avropa İttifaqı (Al) Şurası İrana qarşı terror fealiyyətində ittihəm üzrə 2001-ci ildə tətbiq edilən sanksiyaları genişləndirib və müddətini bir il uzadıb.

«Trend»in məlumatına görə, bu barədə şurunın bəyanatında deyilir.

Sənədə bildirilir ki, iki fiziki şəxs və bir struktur - İranın Kəşfiyyat və Təhlükəsizlik Nazirliyinin Daxili təhlükəsizlik departamenti Al-nın antiterror siyahısına daxil edilib.

Beleliklə, Al-nın qara siyahısına İran üzrə 15 şəxs və 21 qurum salınıb. Bu sanksiya rejiminin Avropa İttifaqının İranın nüvə programının dinc xarakterli olduğuna zəmanət verən Birgə hərəkəli Fealiyyət Planının imzalanması nəticəsində ləğv etdiyi sanksiyalarla heç bir əlaqəsi yoxdur.

Qeyd edək ki, Al ölkəleri İranın güc strukturlarını mühacirətə olan ölkə müxalifətinin nümayəndələrinə qarşı kampaniya aparmaqdır ittham edir.

Məliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının sabiq sədri Rüfət Aslanlı barəsində ölkə mətbuatında yeni sensasiyalı məlumat yer alıb. Həmin məlumatdan aydın olur ki, R.Aslanlı barəsində Baş prokurorun yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi Kamran Əliyev müraciət olunub (Qafqazinfo.az).

Müraciət müəllifi olan Türkiyə Respublikasının "Midek İnşaat Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti" şirkətinin nümayəndəsi Mustafa Veysel Güldoğan bildirib ki, 2012-ci il R.Aslanlı ilə şirkətin təmsilçisi Murat İyigörrür arasında müqavilə imzalanıb. Razılışmaya görə, şirkət R.Aslanlıya məxsus Nərimanov rayonunda yerləşən "Rosseville Apartments" yaşayış binasında ümumi sahəsi 620 m² olan, satın alınaraq birləşdirilmiş üç ədəd mənzildə və Gədəbəy rayonunun dağlıq ərazisində yerləşən daşdan tikilmiş qəsr tipli villada quraşdırılması üçün xaricdən daxili dekorasiya məhsulları, texniki avadanlıqlar, lüstrler, mebellər, ipek xalçalar alaraq getirib.

M.Iyigörrür həm villa, həm də birləşdirilmiş mənzillər üçün zəruri avadanlıqlardan başqa, R.Aslanlının sifarişi əsasında "Aslanlı" ailə nişanı ilə xüsusi toxunan xalçalar, dəsmallar, qoxulu sabunlar da hazırlatdıraraq keçmiş sədər göndərib.

Şikayətçinin sözlerinə görə, Rüfət Aslanlı həyat yoldaşı Leyla Aslanlı ilə birləlikdə İtaliyanın Venesiya şəhərində MU-RANO adasına gedərək orada əl istehsallı, şüsdən hazırlanmış ümumi dəyeri 80 min avro olan 65 ədəd lüstr alıb. Hər bir lüstr L.Aslanlı tərəfindən tək-tək bəyənilərək seçilib.

Onlar İtaliyanın Milan şəhərinə gedərək orada "Aslanlı" ailə nişanı ilə Milanda xüsusi toxunan 100% ipek italyan xalçalar, Milanın ən bahalı və lüks italyan mebel firması olan "BELCOR"-dan ümumi dəyeri 410 min avro olan el istehsali 200-dən çox mebellər alıblar.

Rüfət Aslanlı türk iş adamına necə kələk gəlib - həbs təhlükəsi

Mustafa Veysel Güldoğan ona 800 min manat "atan" sabiq Palata rəhbərinin əməllerindən Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə şikayət edib; Aslanlı dövlətdən "sildiyi" pullar hesabına zadəgan həyatı yaşıyib; hüquqşunas deyir ki...

M.Iyigörrür R.Aslanlı və L.Aslanlı ilə dəfələrlə İstanbulda şirkətin Levent ofisində və ya R.Aslanlı və ailəsinin daim qaldığı "FOUR SEASONS" hotelindəki suitlərində iclaslar keçirdiyini bildirib. Orada er və arvadın seçərək bəyəndiyi 3 ədəd əl istehsali gizli kassalar, Amerika istehsali olan divar kağızları, balkon mebelləri, yüzlərlə bəzək əşyasi, "smart" və səsle işləyən tualetlər, barmaq izi ilə açılan qapılar və "smart", soyuduculu şərab dolabları, "Aslanlı" ailə nişanı ilə xüsusi olaraq emal edilmiş pərdələr, yataq örtükleri, qoxulu sabunlar, dəsmallar və digər məhsullar onların ünvanına göndərilib.

Mallar Amerika, İngiltərə, Belçika, Fransa, İtaliya kimi bir çox xarici ölkələrdən Türkiye'ye, oradan da Azərbaycana idarə edilib. Malların ümumi dəyeri 1 milyon 411 min 65 dollar məbləğindədir. R.Aslanlı

2016-ci ilədək hissə-hissə 603 min 14 dollar ödəyib. Onun şirkətə 808 min 51 dollar borcu qalıb.

Şikayətçi qeyd edib ki, ilk olaraq müqavilə R.Aslanlının özü ilə bağlandı da, sonradan onun istəyi ilə sifarişlər köməkçi İsayev Elmar İslam oğlunun adına göndərilib. Yüzənlərdə E.İsayev danışçıları müdürü R.Aslanlının adından etdiyi bilidirib.

M.Güldoğan əlavə edib ki, borcun qaytarılması üçün R.Aslanlı ilə əlaqə saxlasalar da, o, belə bir şirkəti tanımadığını və heç ne sifariş etmədiyini deyib. Rəsmi sənədlər ona təkrar göstərildikdən sonra isə sifarişlərin köməkçisi E.İsayevə məxsus olduğunu bildirib. Daha sonra isə onlara pulu ödəməcəyini, məhkəməyə verərlərə, özlərinin ziyanlı çıxacağını deyərək hədələyib.

Mustafa Veysel Güldoğan

müraciətinin sonunda Kamran Əliyevdən R.Aslanlının Cinayət Məcəlləsinin 178-ci (dələduzluq), 308-ci (vezife səlahiyyətlərindən sui-istifade) və 309-cu (Vəzifəli şəxs tərəfinən xidməti səlahiyyətlərinin hüdudlarından açıq-aşkar sürətdə kənarə çıxan hərəkətlər etməsi fiziki və ya hüquqi şəxslərin hüquqlarına və qanunu mənafələrinə, yaxud cəmiyyət və ya dövlətin qanunla qorunan mənafələrinə mühüm zərər vurdugda) maddələri ilə ittihəm olunmasını xahiş edib.

Qeyd edək ki, 2012-ci ilde R.Aslanlı Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsinin sədri vəzifəsində işləyirdi. Bu baxımdan türk iş adamının müraciətində qeyd etdiyi əşyaları almaq üçün onun vəsaiti haradan əldə etdiyi maraq doğurur-dövlət məmurlarının biznesle məşşələ olması qanunla qadağandır.

Xatırladaq ki, öten ilin son günlerində R.Aslanlının Azərbaycandan Yaponiyaya gedərən hava limanından geri qaytarıldığına dair məlumatlar yadılmışdır. Bildirilirdi ki, keçmiş Palata rəhbərinin ölkədən çıxışına qadağə qoyulub. Maraqlıdır ki, bu günlərdə etibarlı mənəbələrdən redaksiyamiza daxil olan məlumatda R.Aslanlının Azərbaycandan çıxmaga nail olduğu bildirilir. Hazırda onun xarici ölkələrin birində olduğu qeyd edilir. Bildirilir ki, R.Aslanlı xarici banklarda saxladıqı və-

saitlərin Azərbaycana qaytarılmasının təmin etmək üçün xaricə buraxılıb. Onun hakimiyət-lə razılışmaya gedərək məmurluğu dövründə qanunsuz yollarla əldə etdiyi vəsaitləri geri qaytarmaq müqabilində azadlığını saxlamağa çalışıldığı iddia olunur.

Hüquqşunas Əkrəm Həsənov bildirir ki, Türkiyə vətəndaşının müraciətində göstərdiyi faktları sübut etmək çox çətin olacaq: "Müraciətən görünür ki, sifarişlərin bir çoxu Rüfət Aslanlının öz adından deyil, köməkçisinin adından edilib. Köməkçinin ifadəsi ilə yanaşı, burada alınan əşyaların Rüfət Aslanlıya məxsus vilala və evde tapılması lazımdır. Əger həmin alınan əşyalar orada aşkarlanarsa, Rüfət Aslanlı pulu ödəməyə məcbur etmek olar. Amma bu məsələ cinayət işi çərçivəsində deyil, məhkəmədə mülki qaydada müraciət esasında həll oluna bilər. Yeni Türkiyə vətəndaşının qeyd etdiyi əməl - ödəniş etməmək cinayət deyil, öhdəlik hesab olunur. O, ödənişin edilməsinə nail olmaq üçün məhkəməyə müraciət etməlidir. Rüfət Aslanlı olmur, kim olursa-olsun, burada söhbət mülki mübahisədən gedir, nəinki cinayət əməlindən. Amma bu mübahisənin həlli zamanı Rüfət Aslanlıya qarşı başqa suallar yarana bilər: dövlət məmuru olaraq bu qədər vəsaiti haradan almışan? Hansı

pullarla ödəmisən vəsaitləri? Bax, bu suallarla bağlı, yəni onların araşdırılması üçün Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə İdarəsi tərəfindən hərəkətlər başladıla bilər".

Ə.Həsənovun sözlərinə görə, R.Aslanlı Palataya rəhbərlik etdiyi dövrə yüksək maaş alıb: "Amma həttə o əmək haqqı ilə də belə bu qədər bahalı əşyalar əldə etmək mümkün deyil axı. Bu baxımdan, Rüfət Aslanlının fəaliyyəti ilə bağlı araşdırılmalar başladıla bilər. Bilirsiniz, Azərbaycanda belə dəbdəbeli mal-mülkə sahib olan məmurlar çoxdur. Ölkədə məmurların gelirlərini bəyan etməsi mexanizm tətbiq olunsayıb, bu qədər dəbdəbeli mülklər belkə də qurulmazdı. Lakin çox təəssüflər olsun ki, uzun illərdən bəri məmurların gelir bayannamesi təqdim etməsi mexanizm işe salınır".

Hüquqşunasın fikrincə, R.Aslanlı barədə hansı maddələr esasında iş başladılması üçün illə növbədə onun fəaliyyətinin araşdırılması lazımdır: "Bu araşdırılmalar zamanı rüşvet, yaxud korrupsiya faktları aşkarlanarsa, Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri esasında cinayət işinin qaldırılması mümkündür".

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən məsələ ilə bağlı qəzetişimizə açıqlama veriləcəyi bildirilib.

□ **Dünya SAKIT,**
"Yeni Müsavat"

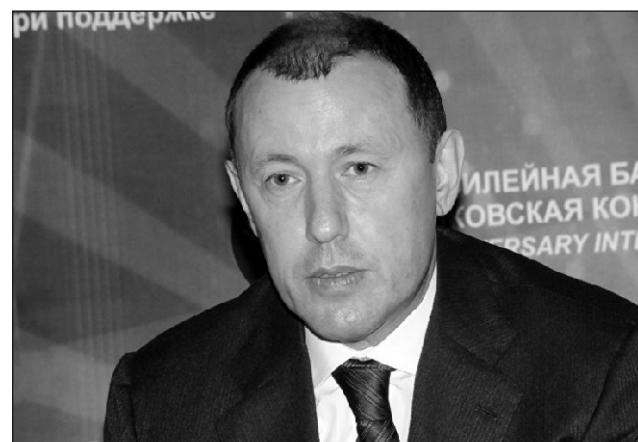
Cahangir Hacıyevin daha bir "qurbanlıq" krediti

Həbsdəki bankir və çetesi milyonları sağa-sola paylayıb; ABB-nin Moskva filialındaki 15 minlik korrupsiya ilə bağlı məhkəmə prosesi gedir

Baki Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "Beynəlxalq Bank işi" üzrə daha bir proses başlayıb. Söhbət 15 milyon dollar kredit götürülməsi və geri qaytarılmamasından gedir. Hakim qarşısına təqsirləndirilən qismində Rauf Allahverdiyev çıxarılib. Bu şəxsin kimliyi və ona 15 milyon manat kreditin hansı şərtlərlə verilməsi hələlik bilinmir. İttihadı iş adamı olduğu göstərilən R.Allahverdiyevin "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı"nın Moskva filialından 15 milyon manat kredit götürdüyü və geri qaytmadığı yazılıb.

Ümumilikdə isə Beynəlxalq Bankdan kredit alıb qaytarmanın sabiq və indiki məmurlar haqda mətbuatda kifayət qədər yazılar dərc olunub.

"Beynəlxalq Bank işi" adını almış cinayət işinin istintaqı zamanı coxsayılı beş faktlar üzə çıxıb. Məlum olub ki, Diaspora ilə İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov qarşıda Hacı İbrahim Nehremli

Beynəlxalq Bankdan 800 milyon dollar kredit götürüb, qaytarmayıb. O da məlum oldu ki, sabiq deputat, hazırda həbsdə olan Dünyamin Xəlilov da Cahangir Hacıyevlə olan yaxın qohumluq münasibələrindən istifadə etməklə Beynəlxalq Bankdan rekord sayıla biləcək məbləğdə - 1,7 milyard manat götürürək qaytarmayıb. Qeyd edək ki,

"Şəki Ət Kombinatı" ASC-ni uzun müddət D.Xəlilov idarə edirdi. "Beynəlxalq Bank işi"nə görə saxlanılanlardan biri da baş nazirin sabiq birinci müavinini Abbas Abbasovun qardaşı Nadir Abbasov olmuşdu. Məbuatda yer alan məlumatlara əsasən, Nadir Abbasov Gəncədə keçmiş Yeyinti Ticarəti İdaresinin bazasında soyuducular təkmək üçün Beynəlxalq Bankdan kredit götürüb. Kreditin 10 milyon manat olduğu və son ödəmə müddətinin 2018-ci il olduğu bildirilir. İddiaya görə, onu DİN-in Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə Baş İdarəsinə çağırıblar. Ondan krediti dərhal qaytarması tələb olunub. Krediti geri qaytara bilmə-

yen N.Abbasov həbs olunub. Borclu məmər qohumlarından biri də Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fonduñun icraçı direktoru Şahmar Mövsümovun qardaşı - biznesmen Şahin Mövsümov idi. O, bağlanmış olan "Bank Standard"dan 100 milyon manat kredit götürüb, hələ de qaytarmayıb. Yazdıqlarımız ictimaiyyətə məlum olan faktlardır. Gələn məlumatlar isə onu deməyə əsas verir ki, faktlar bundan dəfələrlə çoxdur. Rauf Allahverdiyevin işi üzrə proses bir dərhal qaytarması tələb olunub. Krediti geri qaytara bilmə-

Yada salaq ki, indiyədək Azərbaycanda 12 bankın lisenziyası geri alınıb, 1 bank BOKT-a (Bank Olmayan Kredit Teşkilatı) çevrilib. Bankların çöküşündə əsas amillerden biri kimi toksik kreditlər göstərilir. Ayın sonlarında ise hazırda 15 illik cezasını çeken Cahangir Hacıyev daha bir məhkəmə qarşısına çıxarılaçaq.

□ **E.HÜSEYNOV,**
"Yeni Müsavat"

Küyə getmək mərəzimiz və ya “Qara Xeybər”ın həbsi

Samir SARI

Bu əhvalat 30 il önce baş verib. Son 30 ilin əhvalatları hələ də aktual, maraqlı, müzakirə ediləsi önmədə olduğu və gündəmlə səsləşdiyi üçün yazırıam.

Bunu mənə o vaxt rayon mərkəzində işləyən dostum danışıb. Biradərin söhbətindən: "Xalq Cəbhəsinin yeni-ye ni yaranan və təşəkkül (dostum savadlı adamdır, belə söz-lərin mənasını bilir) tapan vaxtlarıydı, hamımız AXC üzvüdür, bir gün xəber gəldi ki, bəs milisler "Qara Xeybər"i tutub aparıblar milisiyəyə..."

Qardaş "Qara Xeybər" adlı AXC üzvü və ya tərəfdarı olmuş şəxsin harada işlədiyini mənə demişdi, təessüf ki, yadimdə qalmayıb.

Dostumun söhbətinin məbədi: "Xəbər ildirim süreti ilə şəhərə (rayon mərkəzinə) yayıldı. Biz raykomun qabağına çatanda gördük, o biri küçələrdən də cəbhəci uşaqlar gelir. Təzəcə toplaşmışdıq, birdən kimsə qışqırkı ki, ay camaat, milisiyəde "Qara Xeybər"i döyürlər, işgəncə verirlər. Bu dəmdə baxdıq ki, yanımızda iki-üç milis var. Cumduq onlarin üstüne ki, "Qara Xeybər"lə nə işiniz var, onu niyə tutmusunuz. Milisler əvvəlcə poqona, qobura güvənərək yekə-yekə danışdırılar, amma üstlərinə cumanların çıxaldığını görüb qəqirdərlər. Özü də çox pis qəqirdərlər, bir əlli furajkada, bir əlli də qoburun üstündəydi. Kök adamlar idi, qaćmaqda çətinlik çəkirdilər. Biz də cumduq bunların dalınca..."

Əhvalatın davamı belədir ki, yarım saatın içinde 5-6 yüz aqressiv adam yığılı rayon milis şöbəsinin qabağına və bağıra-bağıra "Qara Xeybər"ə azadlıq tələb edirlər. Milisler şöbənin qapısını, pəncəresini bağlayıb otururlar içəridə. Heç biri qorxusundan bayır çıxmır. Adamlar başlayırlar milis şöbəsinə daşa basmağa. Bir az keçir, vəziyyət dəha da gərginləşir və milisler "Qara Xeybər"i - bir saatın içində Xalq Cəbhəsinin simvoluna, mübarizə mücesəsəməsinə dönmüş şəxsi buraxırlar.

Üstündən bu qədər vaxt keçib, hələ də çox adam bilmir ki, "Qara Xeybər" niyə tutmuşdular, hərçənd niyə buraxdıqları aydın idi - xalqın tələbənə görə. Bəs ona içəridə işgəncə vermişdilərmi, yaxud eləcə döymüşdilərmi? Bunu da yalnız o özü deyə bilər. O vaxt qaydaydı, içəri düşənə, hər ehtimala qarşı, əldən bir-iki dənə çəkirdilər ki, hər düşdürüyünlə anlasın, istintaqda səmimi olsun.

Dostumun söhbətinin davamı: "Nəyəsə, "Qara Xeybər"i buraxıllar, amma biz dağlışmadıq, şöbəni daşa basırdıq. Söyüdük. Sonra ordan-burdan milislerin qohum-əqrəbələri yiğisib geldilər, xahiş elədilər ki, onlara dəyməyək. Heç demə, milisler qorxublar, qohumlarını telefonla köməyə çağırıblar. Ta "Qara Xeybər" buraxılmışdı deyə, biz də bir söz demedik, eləcə rəisi hədələdik, dağlışdıq. O vaxt beləydi, bir himə bənd idik, biri bir söz deyən kimi "hurrey" deyib cumurduq ora. Müdirələr qorxurdular ki, galib kabinetlərinin qapısını mixlayacaq".

O hadisənin üstündən təxminən on il keçəndən sonra mən "Qara Xeybər" deyilən şəxsi gördüm. Müxalifətçilər Nizami rayonunda yerləşən bir stadionda mini-futbol yarışması keçirirdilər. Oturub rayon komandamızın Nəsimi rayonundan gələn komanda ilə oyununa baxdığımız yerdə mayor rütbəli bir qaraşın adam yaxınlaşdı, bir az aralıdakı bəzi müsavatçılarla, cəbhəçilərlə səmimi görüşdü. Yanımdakı dostlardan biri dedi ki, bu "Qara Xeybər"dir, tanırısanı. Yadına düşdü, dedim, hə, tanrıram. Sual verən dost dedi ki, bir vaxtlar bundan ötrü rayonda "bunt" eləmişdi, milisler qaçıb şöbəyə girmişdi. Dedim, hə, o əhvalatı bilirom, amma indi siz bekərçılıqdan futbol oynayırsınız, "Qara Xeybər" isə mayordur.

Sonralar da belə əhvalatlarımız çox oldu. Bir himə bənd olan ovqatımız dəyişmədi, azi 47 dəfə küyə getdik, ömrümüz dərə düşənləri müdafiə etməklə, onların azadlığı üçün imza toplamaqla, ianələr toplamaqla, piket keçirməklə, mitinq etməklə, müdafiə yazıları yazmaqla, adamları orda-burda tərifləyib göyə qaldırmaqla keçdi. Amma axırdı onların çoxu mayor oldu, biz isə hələ də bekərçılıqdan futbol oynayıraq, ya da futbolu baxırıq.

Allah Mehmanın da qapısını açsın, o da çıxsın, istəyir mayor olsun, istəyir məhəcər və ya sayt rəhbəri olsun, axır ki, azadlıqda olsun. Biz də gedək, bir işin qulpundan yapısaq. Ömür boyu müdafiəçi olmaq da bir şey deyil. Adam bezir.

Son aylarda Azərbaycanda problemlə kreditlərin höcmində müəyyən alzalma qeydə alınsa da, onun yaratdığı problemlər getdikcə artmaqdadır. Mərkəzi Bankın açıqladığı məlumat görə, vaxtı keçmiş kreditlərin möbəği ötən il dekabrın 1-nə 1 milyard 688,7 milyon manat təşkil edib. Bu, noyabrın 1-i ilə müqayisədə 0,6 faiz az deməkdir.

2018-ci ilin əvvəlinə nisbətən vaxtı keçmiş kreditlər 3,8 faiz artıb, 2017-ci il dekabrın 1-nə nisbətən isə 10,7 faiz azalıb. Ötən il noyabrın sonuna problemlə kreditlərin ümumi kredit portfelində payı 13,4 faiz təşkil edib.

Ötən il ərzində 2015-ci ilde verilmiş kreditlərin əksəriyyətinin qaytarma müddəti bitdiyinə görə banklar kütłəvi şəkildə borclu vətəndaşlarla bağlı məhkəmələrə müraciət edirlər. Bunun əsas səbəbi kimi isə iddia müddətinin itirilməməsi istəyi göstərilir. Nəticədə minlərlə şəxsin Azərbaycan-dan çıxışına qadağa qoyulur. Bu isə vətəndaşların hərəkət azadlığının pozulmasına, əhalinin səsli şəxsinə qarşıdır.

Bank sahəsi üzrə müte-xəssis, hüquqşunas Əkrəm Həsənov bildirir ki, Azərbaycan hüquq qanunvericiliyinə əsasən borcunu ödəməyə imkanı olmayan vətəndaşın hərəkətinə, azadlığına hər hansı məhdudiyyət qoyulması yoldaşlığını məhdudiyyət yarın onun məhkəmə yolu ilə isbat edildikdən sonra qoyula bilər. Bu o deməkdir ki, bank borcuna görə vətəndaşın ölkədən çıxışına yalnız məhkəmə qərarı ilə qadağa qoyulmalıdır. Yəni məsələn, məhkəmə qərar çıxarı ki, bankın iddiası təmin edilsin, kredit məbləği vətəndaşdan tutulub banka ödənəsin. Və qərarı göndərir məhkə-

Bank borcuna görə ölkədən çıxışın yasaqlanması kütłəvi hal alıb

Hüquqşunas: "Bir çox hallarda belə qadağa qanunvericiliyə zidd şəkildə tətbiq olunur"

mə icraçılarına. Məhkəmə icraçıları isə təsbit edirlər ki, bu vətəndaşın borcu ödəməyə imkanı var, amma ödəmir, bu halda təsir vasitəsi kimi onun ölkədən çıxışına qadağa qoyulmasına dair məhkəmə qarşısında məsələ qaldırırlar. Məhkəmə borclunun ödeniş imkanının olduğu sübuta yetiriləndən sonra onun hərəkətinə, ölkədən çıxışına yasaq qoyula bilər. Bu yasaq qərarı Ədliyyə Nazirliyinin yanında yerləşdirilir və istenilən vətəndaş öz barəsində belə bir qərarın olub-olmadığını dair məlumat almaq istəyirse, şəxsi məlumatlarını daxil etməklə onu elədə edə bilir".

Hüquqşunas bildirir ki, praktikada qanunvericiliyin tələbləri əksər hallarda bilərəkden pozulmaqla vətəndaşların ölkədən çıxışına məhdudiyyət tətbiq edilir: "Bunu da edirlər icra məmurları. Onlar hansısa korrupsiya maraqlarından çıxış edərək, barələrinde məhkəmə qərarı verilmiş, Azerbaycandan kənara çı-

maq ehtimalı olan şəxsləri müyyənəşdirib belə bir qadağanı tətbiq etməyə çalışırlar. Dəfələrlə belə vətəndaşların şikayətləri olub ki, məhkəmə icraçıları onlardan çıxışlarına yasaq qoyulmaması üçün müyyən məbləğ istəyiblər, verməyənlərə "stop" qoydurular. Təsəvvür edin ki, minlərlə adam 2-3 uşaqla arvadını boşayır, aliment ödəmir, məhkəmə icraçıları onların çıxışlarına qadağa qoydururlar. Amma banklara borclu olanlara qarşı belə qadağa dərhal tətbiq olunur. Çünkü icraçıların da burada maraqlı olur".

Eks-piker deyir ki, son vaxtlar bank borcluları ilə bağlı məhkəmə qərarı olmanın da çıxışa qadağa tətbiq olunur: "Qanunvericilik müyyən hallarda şəxsin barəsində qismüddəti qadağa qoyula bilər. Hansısa cinayət işi, yaxud adı araşdırma çərçivəsində hüquq-mühafizə orqanlarının tədqiqatı ilə, amma yənə məhkəmə qərarı əsasında bir neçə günlük çıxış yasağı qo-

□ DÜNYA,
"Yeni Müsavat"

Rəsul Quliyev rus qadınla yayılan videosundan danışdı

Eks-spiker: "Bu hadisə 42-43 il bundan önce olub"

Amerikada məhəcər həyatı yaşayan eks-spiker Rəsul Quliyevin günler öncə yayılan video-sündən düşmür. Video-süjet təqnidə xarakterlidir və etraf mühiti cırkləndirən zəvod rehbərliyini hədəfa alıb. 22-ci qurultay adına zəvodu video-da gösterilən tədbirdə o zaman baş mühəndisin təbiieti məhəcəfizə üzrə müavini R.Quliyev təmsil edir.

Görüntülərdə açıq şəkildə görünür ki, gənc görünüşlü R.Quliyevin mövqeyini öyrəndik. Saqqış spiker "Yeni Müsavat" a buları dedi: "Bu hadisə 42-43 il bundan önce olub. Əger siz videoyu bütövlüklə göstərsəydiniz, məndə müyyən bir fikir for-

malashardı. Sovet dövründə Kommunist Partiyasının icazəsi ilə iki tipli intervüllerə icazə verildi. Birincisi, partiya kiminsə

"evini yuxarı" istəyirdi, onun əleyhinə kimlərə danışdırıldı. İkinci, məsələn, zəvod direktorunu və ya naziri çıxarımaq gündəlikdə olmurdu, sadəcə olaraq, ekoloji vəziyyət məzakirə olunurdu. İkinci halda rehbərlik bu sahədə ən savadlı və işdən başı çıxanı TV-yə göndərirdi. O qadının hansı kombinati temsil etdiyini bilmirəm. Ancaq mənim bu sahədə kiməsə cavab vere bilməməyim və ya özümü məzəlum aparmağım mümkün ola bilməzdi. Çünkü işlədim və bir sahə yox idi ki, kimse məndən yaxşı bilsin. İstənilən işi görməmişdən önce 1000 səhifələrə müvafiq ədəbiyyat oxuyub və özüm eksperimentlər həyata keçirdim. 28-29 yaşlarında ixtilalarım və eksperimentlərim Moskva, Ukrayna və Belarusda da tətbiq olunurdu. Diqqətinə qatdırıb ki, bu müzakirələr Moskvanın mərkəzi kanalında da müzakirə olunub və mən orada da müte-xəssis kimi istirak etmişəm. Ona görə de hansısa bir işə bağlı kombinatın mühəndisinin qarşısında mənim cavab tapa bilməməyim absurdur".

□ Cəvansir ABBASLI,
"Yeni Müsavat"

Apreldə növbədənkənar parlament seçkilərinin olacağı gözlənilir. Məlumatlara görə, hətta artıq bu barədə bir sıra deputatlara "seçkiyə həzirlaşın" göstərişi də verilib. Ötən il növbədənkənar prezident seçkiləri göstərdi ki, hakim Yeni Azərbaycan Partiyası üçün qəfil növbədənkənar seçkilər hazırlıqlar sarıdan problem yaratır.

az daha gözleyərək siyasi proseslərin necə inkişaf edəcəyini və hansı şəraitin yaranacağını müşahidə etmek gərklidir. Sonda bir fikre vurğu etmek istəyirəm, biz AĞ Partiya olaraq, ümumiyyətlə, hər hansı seçkilər getsin. Partiyamızın əger aprelde növbədənkənar parlament seçkiləri olarsa, iştirakına gelinməcə isə bu barədə qərarverme selahiyəti kollegial orqanlarındadır. Amma təcrübədən çıxış edərək deyərdim ki, boykot tak-

Hakim partiyadan erkən seçki ilə bağlı açıqlama

Müxalifət növbədənkənar parlament seçkisi olacağına inanmır

YAP Siyasi Şurasının üzvü, deputat Aydin Mirzəzadə Bakupost-a açıqlamasında bildirib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasında növbədənkənar parlament seçkilərinin keçirilməsi ilə bağlı müzakirələr aparılır: "Biz növbədənkənar parlament seçkiləri ilə bağlı yayılan xəberləri, sadəcə, müzakirə kimi qəbul edirik. Konstitusiyaya əsasən, hazırkı parlamentin selahiyət müddəti gelən ilin noyabrında başa çatacaq. Hazırda növbədənkənar parlament seçkisinin keçirilməsinə hər hansı ehtiyac yoxdur".

Müxalifət düşərgəsi üçün isə ötənləki təcrübe göstərdi ki, növbədənkənar seçkilər bir səra problemlər yaradır.

Seçkiyə hazırlıqlı yaxalanmaq ehtimalı bələ görünür ki, yene də var. Bəs növbədənkənar parlament seçkiləri keçirilsə, müxalifət partiyaları seçkide iştirak edəcəklərmi?

VİP sədri Əli Əliyev "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, növbədənkənar parlament seçkiləri yüksək ehtimallıdır: "Fikrimcə, bu ehtimalı artırın amil həkimiyətdaxili proseslərlə əlaqəlidir. 2015-ci ilde parlamentin necə formalasdığını her kəs bilir. Mandat alan namizədlərin çoxu o dövrə oliqarxlardan tərəfində irəli sürülmüşdü. İndi isə həmin oliqxarx korpusunun bir hissəsi "vurulmuş", digər hissesi zəiflədilmiş vəziyyətdədir. Bütövlükdə parlamentin bələ kontingençtin nəzarətində olması iqtidarın nüvəsi üçün təhlükə mənəbəyidir. Bu baxımdan düşünürəm ki, mütəqəq seçki olacaq. Aprel belə statuslu seçki üçün "üğurlu" sayılırlıdır. Çünkü təbliğat periodu Novruz bayramına təsadüf edir.

Seçki rəsmi elan olunarsa, onu ayrıca dəyərləndirəcəyik. İştirakımız o dəyərləndirmədən asılı olacaq. İstədim ki, həkimiyət obyektiv prosesdə maraqlı olsun. Qərarımız o günə bu faktorlardan doğacaq".

AĞ Partyanın sədri Tural Abbaslı isə bildirdi ki, növbədənkənar parlament seçkiləri

söhbəti artıq uzun müddətdir davam edir. Ancaq bu istiqamətdə konkret hansısa addımların atıldığı və ya hazırlıq getdiyi barədə heç bir hərəketlilik müşahidə edilmir: "Buna baxmayaraq, əvvəller də qeyd etdiyim kimi, istənilən siyasi partiya istənilən anda seçkiyə hazır olmalıdır. Çünkü partyanın əsas işi seçkilərə qatılıb orada qalıb gelməkdir. Odur ki, biz AĞ Partiya olaraq çalışınq öz gücümüzə uyğun olaraq hər an seçkilərə hazır olaq və o seçkilərdən hansı müsbət nəticələrlə ayrılaq. Bizim partyanın yeni formalasmasına baxmayaq, bu istiqamətdə kifayət qədər təcrübəmiz var. Son növbədənkənar prezident seçkiləri və AĞ Partiya olaraq bizim bu seçkilərdə iştirakımız dediklərimin əyani sübutudur. Əger növbədənkənar parlament seçkiləri keçiriləksə, biz AĞ Partiya kimi bu seçkilərdə tam gücümüzə iştirak edəcəyik. Bununla bağlı partiyada-xılı kifayət qədər diskussiyalarımız və dəyərləndirmələrimiz olub. Azərbaycanda mövcud 125 seçki dairəsindən ən azı 20-25 dairədən namizəd irəli sürməye çalışacaq. Ancaq indidən bu barədə danışmağı hələlik tez hesab edirəm. Hələ bir

ri boykot etməyin əleyhinəyik. Boykotun mövcud həkimiyətə xeyrindən başqa hansısa fayda verə biləcəyinə qətiyyən inanmırı. Biz yüz faiz seçkidə iştirak edəcəyik".

Yeni AXCP-nin sədri Razi Nurullayev isə bildirdi ki, növbədənkənar parlament seçkilərinin gedilməsinin tərəfdarıdır: "Əger seçkilər olacaqsa, bizim parlament seçkisine gedəcəyim dəqiqlir. İster vaxtında, isterse də növbədənkənar olsun, biz seçkilərdə iştirak edəcəyik. Siyasi partiya və siyasetçi seçkidiən kənar qala bilmez. İştirak formatını isə təqribən qəbul edəcəyik. Həm də qəbul etməyin əleyhinəyik. Boykotun mövcud həkimiyətə xeyrindən başqa hansısa fayda verə biləcəyinə qətiyyən inanmırı. Biz yüz faiz seçkidə iştirak edəcəyik".

AMİP katibi Əli Orucov qeyd etdi ki, növbədənkənar seçkilərin keçirilməsi ilə bağlı müxtəlif iddialar səsləndirilir, lakin hələ ki rəsmi mövqə yoxdur: "Parlamenti yenidən formalasdırmışa qədər həm də bələdiyyətə qədər iştirak etmək istəyir. Bununla bağlı partiyada-xılı kifayət qədər diskussiyalarımız və dəyərləndirmələrimiz olub. Azərbaycanda mövcud 125 seçki dairəsindən ən azı 20-25 dairədən namizəd irəli sürməye çalışacaq. Ancaq indidən bu barədə danışmağı hələlik tez hesab edirəm. Hələ bir

tikası doğru taktika deyil və bu özünü doğrultmayıb. Ona görə də partiya bu taktikadan tekke bir dəfə 1999-cu il bələdiyyətə seçkilərində istifadə edərək yerli özünü idarə organlarına seçkilərə qatılmayıb. Cox güman ki, partiya seçkilərdən kənardə qalmayacaq. Yaxşı olardı ki, müxalifət düşərgəsi 2019-cu ilde keçiriləcək bələdiyyətə ehtimal olunan növbədənkənar parlament seçkilərinə hazırlıqlarına indidən start versin. Əməkdaşlıq, birlik və bloklaşma formatları üzerinde çalışmalara başlasınlar ki, vaxt itkisine yol verilməsin. Belə olarsa hamı məsələ tam aydınlaşandan sonra bəyan edəcəyik".

KXCP İdare Heyətinin üzvü Xəzər Teyyublu isə bildirdi ki, əgər vaxtından əvvəl parlament seçkisine gedilsə, yəqin ki, siyasi müxalifətin aktivliyi olacaq: "Nəzərə alsaq ki, bu ilin sonunda həm də bələdiyyətə seçkiləri olacaq, bir ildə iki respublika əhəmiyyətli seçkilər olacaq, həm də siyasi ab-havanı qaynarlaşdıracaq. Həkimiyətin bu mövqəyə qədər inamim yoxdur. Əger parlament seçkiləri qərari veriləcək, KXCP-nin müvafiq strukturları müzakirələrdən sonra iştirak etmək və ya etməmək qərarı verəcək".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

**Dilimizi öncə kimə
öyrətməliyik?..**

Hüseynbala SELİMOV

Coxdan oxumuşam. Detalları yadında deyil. Amma yadına gəlir ki, böyük Tolstoyun "Hərb və sülh" romanı kübar məclisində fransızca dialoqla başlayırdı - yaddaşım aldatmırısa, belə idi...

Böyük rus yazıçısı özünün Rusiya tarixinin en böyük hadisələrindən birini məhz belə detalla nəhaq yerə başlamamışdı. Rusiyanın o vaxtkı kübar cəmiyyətində fransız dili o qədər yayılmışdı ki, hətta rus dilində danışanlara həqarətlə baxırdılar. Görünür, keşfiyyati bunu N.Bonaparta çatdırmışdı və dünyadan en böyük sərkərdələrindən biri belə bir nəticə çıxarmışdı ki, Rusiyanın gül-cicəklə qarşılıyacaqlar...

Amma nə oldu? Bonapart tamam tərk edilmiş və yandırılmış Moskvaya girməli oldu...

Diger bir strix isə öz təcrübəmdəndir. Teləbəlik vaxtı Moskvada kitab dükkanlarından birində çalışan və Bakını çox yaxşı tanıyan bir qızla tanış olmuşdum. O mənə deyirdi ki, Bakı milliliyini itirib, tamam kosmopolit bir şəhərə çevrilib. Üzdə onunla razılışmasam da ən azı öz müşahidələrindən biliydim ki, qız qismən həqiqidir. Amma yene də nə baş verdi? Cəmi bir-iki ildən sonra həmin kosmopolit Bakı milli-azadlıq şührələr ilə kükredi...

Bəs bunları niyə deyirəm? Bilirsinizmi, bəzən biz düzgün, adekvat nəticələr çıxarırmıq. Milli hissələrdə azaciq irrəsionallıq var, bəzən düşünürsən ki, bəli, bu hissələr tamam-kamal korşalıbdır, amma bir qıgilçım olur və elə hadisələr baş verir ki, özündə görürsən ki, tamam yanılmışan.

Azərbaycanın dil problemini səhv etmirəm, ilk dəfə gündəmə ölməz Mirzə Celil getirib - bəli, eyni ananın oğullarından biri fars, digeri rus dilində, digeri isə osmanlı ləhcəsində danişir...

Bir müddət idi ki, problemi həll olunmuş sanırdı; əlibamızı dəyişmişik, özümüzün dövlətimiz və dəftərxanamız var və düşünsüm olardı ki, daha dillə bağlı hansı problemlər ola bilər? Amma göründü ki, olur və dillerin, mədəniyyətlərin aqressiyası deyilən hadisə də baş verir bu dünyada.

Amma şəxsən məni dilimizə osmanlıcanın təsiri bir o qədər narahat etmir və düşünürəm ki, bu proses getməlidir, ləhcələr arasındakı fərqlər mümkün qədər azalmalıdır, vahid türk dili olmama da, çox sıx, yaxın bir ləhcələr formalşmalıdır.

Amma biz dil - ləhcə təsirini yalnız Türkiye tərəfdən hiss etmirik. Ortada Rusiyanın da təsiri var və son illərdə bu təsir güclənməsydi yəqin onun fəsadlarından bu qədər narahatlıqla danişilməzdir.

Bilirsiniz, çox dil bilmək şəkisiz böyük bir üstünlükdür və mən hamı üçün aydın olan bu sadə həqiqətin üzərində xüsusi dayanmaq istəmərim. Amma o da var ki, hamı da poliqlot olmağa borcu deyil.

Bəli, başa düşürük, ingilis dili artıq dünya dilidir, beynəlxalq dildir. Amma azərbaycanlı gənclərdən işə düzələrkən rus dilini də bili - bilməməsinə soruşmaq - bax, öldürün məni, ancaq anlaya bilmirəm mən bunu. Nəyə lazımdır bu? Bilirsə, ləp yaxşı, amma rus dilini bilməmək heç də manə olmamalıdır bizim gənclərimizin qarşısında, cümlə bilməli onu bilməlidir.

Əlbətə ki, Rusiya ilə qonşu bir ölkədə yaşayan insanların onun dilini bilməsi üstünlükdür - bunu bir daha qeyd edirik. Amma bu mənətgələ biz gərek, farsı, gürçünü və hətta erməni dilini də bilək!..

Vəziyyəti düzəltmək üçün müəyyən cəhdər edilir. Amma həməşə dil söhbəti ortaya gələn kimi hamının ağlına bir şey gəlir: görək, metbuatin dili hansı vəziyyətdədir? Halbuki ilk növbədə baxmaq lazımdır ki, görən, dövlət strukturlarında Azərbaycan türkçəsi necə işlənir və məmurlar onu lazımi qədər bilirlər mi?

Etiraf etmək lazımdır ki, məhz məmurlarımız Azərbaycan türkçəsini çox pis biliyor və xüsusən də hökumətdə bu problem daha qabarıq görünür. Bize adətən növbəti bədənə layihəsi müzakirə olunarkən nazirlərimizi, komite sədrlərimizi və ya onların müavinlərini eşitmək səadəti nəsib olur. Açıq təessürat elə də ürəkəcan deyil, bəzisi Azərbaycan türkçəsində hətta normal bir cümlə qurmaq bir yana, sözləri belə düzgün tələffüz etmir və ya vurğunu düzgün qoymurlar.

Amma ürək ağrısından cəhət bir azca da başqadır: elələri var ki, Azərbaycan dilini bilmədiklərinin qabartmağı, gözə soxmağa çalışırlar. Belə hal sovetlərin Bakısında da çox duyulurdu - guya bununla bəziləri elitar cəmiyyətə mənşə olduqlarını və rayonlu deyil, şəhərli olduqlarını gözə soxmağa çalışırlar.

İndi də bu tendensiya hiss edilir. Özü də indi tək cərəsif daxili motivlərlə bağlı deyil belə bir neqativ detal.

Məsələ bundadır ki, cəmiyyətizimiz bir kəsimi milli müstəqilliyin üstünlüklerindən hamidan çox faydalansalar da ürəklərinin dərinliyində hələ də Azərbaycanın müstəqilliyi ilə barışmaq istəmirlər və Rusiyanın dirçəlməye başladığı (onlara belə gelir!) dövrlərdə iştir-istəməz bunların mahiyəti özünü bürüze verir. Bax, ən düşünülesi məqam da budur...

Bu ilin yazında ölkəmizdə növbədənkarınar parlament seçkilərinin keçiriləcəyi barədə məlumat yayılıb. YAP-in icra katibinin müavini, Milli Məclisin komitə sədri Siyavuş Novruzovlu diger məsələləri de əhatə edən səhbətimizdə bu mövzuya geniş yer ayırdıq:

- *Siyavuş bəy, siz hakimiyətin matbəxində baş verənlərən kifayət qədər məlumatlı şəxs kimi tanışırıq. Apreldə parlament seçkilərinin keçiriləcəyi baradə xəbər nə dərəcədə doğrudur?*

- Mən bir neçə dəfə bunu demisəm. Parlament seçkiləri ilə bağlı məsələ konstitusiyada yazılıb. Yəni müddəti də, keçirilmə tarixi de əksini tapıb. Konstitusiya isə ali qanundur. Əger seçki olacaqsə, birinci referendum keçirilməlidir. Yəni konstitusiyada dəyişiklik edilməlidir, məsələ Seçki Məcəlləsinə salınmalıdır, ondan sonra diger addımlar atılmalıdır. Kimse ürəyində seçilmek arzusu varsa, bir az səbirli olsun. İndi tələsənler bu məsələni ortaya atı. Amma məsələnin hüquqi əsası budur. Ondan sonra artıq bu, elan oluna bilər. Həm də ki, bu ilin dekabrında bələdiyyə seçkiləri keçiriləcək. Bütün bunların hər biri qanuna, konstitusiyası ilə əsaslanmalıdır.

- *Sizin bu açıqlamanız 2018-ci il president seçkilərindən bir neçə ay öncəki açıqlamanızı xatırladır. O zaman da seçkilərin vaxtında keçiriləcəyini demisdiniz, amma bir neçə ay əvvələ çəkildi...*

- Prezident seçkiləri ilə bağlı dediyim müddəə yox idi. Prezidentin səlahiyyəti var idi ki, istənilən vaxt seçki elan etsin. Amma parlament seçkiləri ilə bağlı müddəə konstitusiyada var. Ona görə də konstitusiyadakı müddəəni ancaq referendum yolu ilə dəyişmək olar. Prezident, bələdiyyə seçkiləri və referendumla bağlı zərurət yarandığı halda prezidentə səlahiyyət verilir ki, növbədənkarınar seçkiləri elan etsin. Parlament seçkiləri ilə bağlı müddəə isə konstitusiyada qalıb. Ona görə də gerek ilk növbədə referendum keçirile, bu müddəə konstitusiyadan çıxarıla ve Seçki Məcəlləsinə salına bilər. Əslində parlament seçkilərinin vaxtının təyin olunması və s. konstitusiyada olması düzgün deyil. Bunlar hamısı seçki ilə bağlı olduğundan Seçki Məcəlləsində əksini tapmalıdır. Parlament seçkiləri konstitusiyada qaldığı üçün ilk növbədə gerek referendum keçirilə, bu müddəə konstitusiyadan çıxarılb Seçki Məcəlləsinə salına. Amma əfsus ki, sonuncu referendumda bu müddəə nəzərdə tutulmadı və parlament seçkiləri konstitusiyada qalıb. Konstitusiya ən ali qanun olduğuna görə onun müddəəsi hər şeydən üstündür. Bir də növbədənkarınar seçki o halda ola bilər ki, parlament öz-özünü buraxınsın. Bu, bir hökumətin hesabatı vaxtı, bir də baş nazirin seçilməsi ilə bağlı ola bilər. Biz də baş naziri təsdiqləmişik, işleyir, Allah canını sağ eləsin! Yəni bu məsələlərlə bağlı da problem yoxdur. Vaxtından qabaq parlament

seçkilərini keçirmək üçün mütləq referendum keçirilməlidir.

- *2019-cu il ərzində həm referendum, həm növbədənkarınar parlament seçkiləri, həm də bələdiyyə seçkilərinin keçirilməsi real görünmür, elə deyilmə?*

- İndi mən onu deyə bilmərəm. Bu, artıq mənim səlahiyyətimə daxil deyil.

- *Bas hakim partiyada bələdiyyə seçkilərinə hazırlıqlar*

olmasından qaynaqlanır, yoxsa...

- Yox. Həvəsli ləçək (Gülür). Parlament seçkilərinə görə darixanlar, seçilmək istəyənlər Nizami Gəncəvinin məşhur misralarını xatırlatmaq istəyirəm:

- Səbr ilə halva bişər, ey qora səndən,

- Bəslesən atlas olar tut yarğından... (gülür).

- *Qardaş Türkiyədə də bələdiyyə seçkiləri ilidir, amma*

aiddir, onu icarəyə vere, gəlir götürə bilər. Bələdiyyələrdə əsas ideya o olmalıdır ki, bu imkanlardan neçə istifadə edib bələdiyyənin potensialını neçə artırımlı? Əfsus ki, bəziləri deyir bunu tez satım, görünüm ne qazanıram...

- *Siza elə gəlmirmi ki, yerli icra hakimiyəti orqanları bələdiyyələrin qarşısında divara əvvəlib?*

- Yox, bələdiyyə işləyirse, kim onun qarşısını alır? Məsə-

prosəslərə kömək edir. Əvvələr hər seçki bir ilde keçirilirdi və hər seçkinin müddəti dörd ay idi. Belə çıxırdı ki, üç il dalbalal ölkə ancaq seçki ilə məşğul olurdu.

- *Bir daha konkretləşdirək, növbəti parlament seçkiləri 2020-ci ildə keçiriləcək, elə-mi?*

- Mən onu deyə bilmərəm. Mənim o səlahiyyətim yoxdur. Deyim olacaq, neçə deyim? Deyə bilmərəm axı. (Gülür).

za veriblər və nə qədər işğəncələrə məruz qalır. Bir nəfər onunla bağlı yazı yazır. Amma birdən-birə nə oldu Mehman? Dilqəm öz torpağına, Kəlbəcəre ata-babasının qəbrini ziyrət etməyə getmişdi. Lakin "Washington Post"da, digərində bir adam onun məsələni qaldırmır.

- *Amma etiraf edək ki, bu ki-mi faktlar erməni lobisini işinə yarayır, ölkəmizə qarşı istifadə edirlər. Bu mənada*

"Onda mən də elan edirəm: ABS prezidentiyəm"

Siyavuş Novruzov: "Rəqiblərimiz, partiya sədrləri əvvəlcə gedib özlərini bələdiyyədə yoxlasınlar"

"Guya Mehman həbsdən çıxıb neyləyəcək? İlqar Məmmədov çıxıb, neyləyir ki?"

başlayıbmı?

- Bizi proseslər gedir, siyahılar çıxırlar, baxılır. Müəyyən təkliflərimiz, müəyyən yeniliklər var. Çalışırıq ki, bu dəfə bələdiyyələrde qadınların, nəmizədlərin sayı çox olsun. Yəni iş gedir.

- *Bələdiyyə seçkiləri ilə bağlı rəqiblərinizə nə demək istər-diniz?*

- Arzu edirik ki, rəqiblərimiz, partiya sədrleri əvvəlcə gedib özlərini bələdiyyədə yoxlasınlar, ondan sonra parlamente, sonra digər seçkilərə. Görüşünər bir onları bələdiyyəye seçirlər, ya seçmirlər.

- *Maraqlıdır ki, bələdiyyə seçkiləri ilində parlament seçkiləri müzakirəsi gedir. Bu, nədən irəli gelir? Bələdiyyələrin statusunun aşağı*

ölkə ayaq üstədir. Yəqin fə-qindəsiniz...

- Onlarda əvvəl başqa cür idi, amma getdikcə orada da vəziyyət dəyişəcək. Çünkü prezidentli respublikaya keçid olub. Xatırlayırsınızsa, o vaxt ümummilli lider Türkiye ilə bağlı məsələ qaldırmışdı ki, prezidentli respublikaya keçməlidirlər. Üstündən 10-15 il ötəndən sonra o ideyani qəbul etdilər və bu sistemə keçidlər.

- *Bizdə bələdiyyələrin statu-suna yenidən baxılması gözlənilirmi?*

- Bələdiyyələrin statusu yüksəkdir, sadəcə olaraq, o statusu yerinə yetirmək funksiyası var. Özü də dövlət bələdiyyələrə xeyli dotsiya ayırr. Həmçinin yerli vergiler, torpaq vergisi toplanır. Müəyyən obyektlər bələdiyyənin statusuna

lən, bunlar örüşləri fermerlərə icarəyə verirlər. Həmin icare haqqı ilə müəyyən sosial problemləri həll etməlidirlər. Əslində neyəyir? Gedir kabinetini təmir etdirir. Mən kifayət qədər bu sahə ilə məşğul olmuşam, vəziyyəti çox gözəl bilirəm. Parlament bələdiyyələrə bağlı 20-dən artıq qanun qəbul edib. Ən demokratik, ən güclü qanunlar da bizdədir. Sadəcə olaraq, bələdiyyələr o qanunları yerinə yetirmir. Göturek Binəqədi rayonunu, buradakı bələdiyyələr il ərzində bütçədən 3 milyondan artıq vəsait alıblar. Amma o kənddə nə ediblər, bəsuallı onlara verin.

- *Niye arasdırılmır?*

- Araşdırılr. Hamisini veriblər Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Komitesinə.

- *Siyavuş bəy, Bakıda böyük-şəhər bələdiyyəsinin yaradılması, mer seckisi gündəmdə dildirmi?*

- Hələlik bizim qanunvericilikdə belə şey yoxdur. Bu məsələ Seçki Məcəlləsində əksini tapmalıdır.

- *Olsa, daha yaxşı olmazmı?*

- Böyükşəhər bələdiyyəsi harada olur? 14, 20, 25 milyon əhalisi olan şəhərlərdə böyükşəhər bələdiyyəsi yaradılır. İstanbul əhalisi Azərbaycanın ümumi əhalisində iki dəfə çoxdur. Ona görə de orada böyükşəhər bələdiyyəsi yaradılır ki, yerlərdəki bələdiyyələrə de nazərət etsin. Bizdə buna ehtiyac yoxdur axı...

- *Yenidən qaydaq parlament seçkiləri mövzusuna. Deyək ki, parlament seçkiləri 2020-də keçiriləcək. Bəs 2025-ci ildə növbəti parlament və prezident seçkiləri üst-üstə düşəndə necə ola-caq?*

- Prezident seçkilərinin vaxtını dəyişdik. Parlament seçkiləri noyabrda, prezident seçkiləri aprel ayında.

- *Deməli, 2025-ci ildə iki mü-hüm seçki keçiriləcək?*

- Bəzədə seçki müddəti iki aydır. Bu müddət ölkədə gedən

Sabah referendum keçirilə bilər, qanun dəyişə, seçki elan oluna bilər, bu, başqa məsələdir. Amma indiki sistemlə 2020-də olmalıdır.

- *Siyavuş bəy, sizin blogger Mehman Hüseynova bağlı dedikləriniz müzakirələrə səbab olub. Hesab olunur ki, siz bloggerin peşə fəaliyyəti ilə əlaqədar həbs olunduğu-nu etiraf etmisiniz...*

- Onlar düzgün olmayan informasiyalardır. Kimliyindən asılı olmayıraq, dünyada ən mühüm hüquq mülkiyyət hüququdur. Bir misal çəkim: Peyğəmberin emisi Abbas var idi. Onun Məkkənin yanında torpağı var idi. Yığışdır dedilər ki, sən bu torpağı satmalısın. Razılışmadı. Qazilər Şurası yığıdı, Abbasın xeyrinə qərar verdi ki, bura onun şəxsi mülkiyyətidir. Abbas ondan sonra ərazini bağışladı. Dedi, mən birinci hüququmu təsdiq etmək istəyirdim. Hər kəsin mülkiyyət hüququ var. Biri halal, digəri haram yolla qazanır. Amma haram yolu ilə qazanana ver məhkəməyə. Biri Rusiyada bizneslə məşğul olub, gəlib özünə ev tikib, sənə kim hüquq verir ki, həmin şəxsin mülkiyyətinə toxunasan? Yaxud deyir mən bloggerəm, jurnalist. Bunu hamı deyir. Birini işdən çıxırlar, sehər deyir mən hüquq müdafiəçisiyəm. Onda mən de elan edirəm: ABŞ prezidentiyəm. Olur belə bir şey? Bu, bir sənədə müəyyənleşməlidir də. Nə oludu, dünən prokurorluqdə işləyirdin, bu gün oldun hüquq müdafiəçisi? Hava dəydi, yağış yağıdı, oldun hüquq müdafiəçisi?

- *Necə bilirsiniz, Mehman Hüseynova bağlı prosesləri bu qədər uzatmağa ehtiyac varı? Bu vəziyyətdə xarici qüvvələrin də əlinə bəhanə düşür.*

- Xaricdə oturanlar Dilqəm haqqında bir çox yazı yazır. Hansı ki, ermənilər Azərbaycanın ərazisində ona ömürlük cə-

- Avropa da, Amerika da, başqa dövlətlər də əməkdaşlıq etmek istəsə, onlara Mehman lazımdır. Mən həmişə açıq siyaset aparmışam və sözümü daim açıq demisəm. O qədər miqrantları bir yerə yiğirlər, cörəyi yuxarıdan tullayırlar, hansı ki, almanın ele konslagerlər yaratmamışıdı, bəs onlara niyə söz demirlər? Fransadakı aksiyalarda min nəfər tutulub, nə qədər maşın yandırılıb, bir döyület onlara haqqda bir söz deyir? Yox. Adamları yerə yixib döyürlər, gülə ilə vururlar, qaz buraxırlar, üstünə at, it buraxırlar, dəyənəklik döyürlər. Bəs orada insan hüquqları yadlarına düşmür? Amma necə olur bir-dən-birə bunların yadına Mehman düşür? Deməli, Krilovun yazdığı məsələdir... (gülür).

□ **Elişad PAŞASOV,**
“Yeni Məsavat”

Mehman Hüseyinov aqılı dayandırıdı, amma Əli Kərimli hələ də "acdır". AXCP sədri dünən axşam facebook üzərindən çıxdığı canlı yayılmarda hələ də Mehmanın aqılı aksiyasından danışındı. Bu adamlara sanki bir bəhane lazımdır. Mehmanın aqılı ölüməcən davam etdirməsini və onun canı bahasına iqtidara "qış hücumu" təşkil olunmasını arzulayırmış...

Onun kimi başqa istifadəçilər də var.

İndi məlum olur ki, Mehman cəmi 1 gün aqılı edib, Penitensiar Xidmətin açıqlamaları

dərhal aqılıdır. Mehman Hüseyinovun 8 yanvarda, türmədən yayan fotolarından da aydın göründü. Budur ki, o, heç bir qida qıtlığı yaşamayıb. Zaman-zaman bizlər də aqılı aksiyalarına qatılmışq. Bu məsələdə bizim qəzətə çatan heç olmaz. O baxımdan, aqılı keçirən adamların hansı durumda olduğunu, nə qədər cəki itirdiyini dəqiq biliyik. Mehman qardaşımız isə, namxuda, bir kilo da cəki itirməyib, tam eksinə, xeyli kökəlib. Allah bu gəncin qapısını açısq, dəha da yaxşı olsun.

Lakin Azerbaycanın bəzi karikatura müxalifinin yığvalı bağlı qalıb, açılmır. Onlar yalnız fürsətə, mariqə yatmaq

Elşad MƏMMƏDLİ

taktikası ilə yaşayırlar, mövcudluqlarını sürdürürlər. Bu fürsətlərdən biri də Mehman Hüseyinovun elan etdiyi 1 günlük aqılı aksiyası idi. Özlerinə müxalifet deyən bəziləri bu bir günlük aksiyanı 12 gün təpə-təpə qullandılar, sosial şəbəkələri başlarına keçirib, həşir saldılar; bir neçə adam dərhal aqılı soyundu; guya Mehmana dəstək üçün yatağa gırıb, aqılı başladı... Çoxlu şəkil çəkdirdilər, çoxlu danışdilar, yazdlar... Canlı yayınlar, debatlar, bəyanatlar.

Mehman üçün o yatağa girenlər var ha, olmayan aqılı dəstək verənlər; çoxlu foto çəkdirənlər... Yəqin onların bir neçəsi az sonra Avropa peydə olub, siyasi sığınacaq istəyəcəklər. Əsasları da Mehman Hüseyinova "dəstək aqılı" aksiyasında iştirakları olacaq.

Çox rəzil bir səhne. Bunda heç ne alınır. Bu dəfə de alınmadı...

Avropadakı sığınmaçılardan yaxşı "işlədilər". Orada da işi məhkəmədə olan, sığınacaq ala bilməyən bütün macəraçılar küçələre töküldü. Orduxan bir yandan, digərləri başqa yandan... Tox Mehmana aqılı destəyi üçün... Çoxlu foto-vi-

Mehman Hüseyinovun iki fotosu birilərini necə rəzil etdi...

Əvvəl İlqar Məmmədov faktından istifadə edirdilər, "İlqara azadlıq" deyə, sinələrini Bakı və Avropa küçələrində yerə sürtürdülər, indi də istifadədə Mehmandır

deo çəkdirdilər. Onlar da Mehmandan belə istifadə etdilər.

Mehmanın böyük qardaşı da hückümədə id. Emin qardaşının türmədə "ac" saxlayan iqtidara, prezidentə təhqirler yağırdı. İddiası da bu idi ki, qardaşı türmədə ölüm aqılı edir, bu gün-sabah aqılıdan ölücək... Vəkilindən sitat getirirdi, hər dəfə məlumat yayırıd ki, Mehman ayaq üstə dura bil-

mir, taqətsizdir, yixılır, ölümayağındadır...

Emin Hüseyinov heç zaman leksikonunda işlətmədiyi ifadələri işlətdi. Avropadakı söyü Müxalifetinin sıralarına qatıldı, onlardan biri oldu, dəyərini itirdi...

3-4 hüquq müdafiəcisinin türməyə gedib, son günlərdə daha da kökəlmış, çox yaxşı formada olan Mehmanla şəkil

çekdirmələri bu gəncdən növbəti dəfə istifadə etməyə çalışımları biabırçı duruma saldı. Mehmanın buğa kimi duruşu, buxaq buraxmış halını eks etdiren fotolar onunla bağlı aparılan aksiyanı da, bu ideologiya üzərindən hakimiyyətə hücum edənləri də rəzil etdi. Sənki iqtidár texnoloqlarının xüsusi bir əməliyyatı idi, hesablanmış proses kimi getdi

yuxarıdan asıllar. İndi bu adamlar arada hoppanıb, qış-qırmalar pul qazana bilməzlər. İndi de düşünürəm ki, bu kimi səbəblər görə Mehman Hüseyinov olayını yaradıblar və prosesi istədikləri kimi inkişaf etdirirlər.

Politoloq bildirib ki, burada eyni zamanda başqa siyasi məqamlar da var:

"Şərq Tərəfdəşlığı"na üzv olan ölkələrin vətəndaş cəmiyyətlərinin, bu yaxınlarda Tiflisdə konfransları keçirildi. Əslində Avropa İttifaqının Dağlıq Qarabağ münaqişəsi məsələsində mövqeyi tam olaraq Azərbaycanın xeyrinədir. 2017-ci il noyabr ayının 24-də ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev Brüsselə keçirilən sammitdə çıxış etdi. Sammit yekun olaraq qərara aldı ki, "Şərq tərəfdəşliği" üzvü olan ölkələrin hamisiniñ ərazisindəki münaqişələr ərazi bütövlüyü, dövlət suverenliyi prinsipi əsasında tənzimlənməlidir. Bu, əslində Avropada olan ermənilər və onların havadarlarına çox böyük zərəbə idi. Çünkü ermənilər uzun illədir çalışırdılar ki, Dağlıq Qarabağ məsələsi ayrı olsun. İstəyirdilər ki, bu münaqişə Gürçüstən, Ukrayna, Moldova ölkələrinin ərazisindəki münaqişələrdən fərqli göstərilsin. Lakin İlham Əliyev Dağlıq Qarabağ münaqişəsini də qeyd etdiyimiz dövlətlərin ərazisindəki münaqişələrə bərabər tutdu. Yeni Avropa üçün Ukraynanın, Moldovanın, Gürçüstənin ərazi bütövlüyü nə qədər önemlidirsə, Azerbaycanın da ərazi bütövlüyü prinsipini bir o qədər önemlidir. Bundan sonra bəzi belli qurumlar yeni dalğa ilə Azerbaycanın üstüne gəlməyə başlayıblar. Elə başa düşürəm ki, bu, Avropada yaşayan azerbaycanlıların bizim xalqa, dövlətimizə qarşı heç dən aktiv mübarizəsi deyil. Daha aktiv cəhdələr qarşıda olacaq. Bu baxımdan hesab edəm ki, on yaxşısı odur ki, Avro-pada yaşayan azerbaycanlıların burada yaşayan qohumları bir daha düşünsünlər. Oradakı adamların başlarına ağıl qoysunlar. Onları gecə də olsa, Azerbaycana gətirsinler. Çünkü Avropa əvvəl-axır bu adamları Azerbaycana verəcək. Özü də əli-qolu bağlı şəkildə. Həmin zaman isə bu adamların Avropadakı tərəfdarları onları müdafiə edə bilməyəcəklər. Avropada müyyən qruplar çalışırlar ki, onlar Azerbaycandan daha çox şey əldə etsinlər. Yəni bizim Avropadakı azerbaycanlıları onları həmin yerlərə aparan qruplar tərəfindən sövdələşmə, alver predmetinə əvrilib. Konkret desək, qiymət qoyular. Qiymət məsələsində Azerbaycanla razılışan kimi həmin adamları bize verəcəklər. Bu adamlar da gəlib, ölkədə artıqlaması ilə hebs cəzası alacaqlar. Ona görə də nə qədər gec deyilsə, özləri indidən gəlib təslim olsunlar. Bəlkə belə olarsa cəzaları da yüngül olar".

□ Əli RAIS,
"Yeni Müsavat"

"Söyü Müxalifəti"nin Avropada qavradıqları və umduqları....

Politoloq: "Avropa əvvəl-axır bu adamları Azərbaycana verəcək, özü də əli-qolu bağlı şəkildə"

Fəzail Ağamalı

Xaricdəki azerbaycanlılardan ibarət "söyü Müxalifəti" son günlər yenə də sosial şəbəkələrde aktivləşib. Hətta onlar arasında sivil mübarizə apardığını söyləyib, cəmiyyəti dəyişikliyə səsləyənlər də söyü söyməyə başlaşırlar. Maraqlıdır, guya demokratik təfakkürə malik olduğunu iddia edən və guya ölkədəki vəziyyətlə barışmayan bu adamların qavradıqları "Avropa mədəniyyəti" budurmu?

"Yeni Müsavat"a danışan deputat Fəzail Ağamalı mövzu ilə bağlı qısa danışib. O bildirib ki, hazırda xarici ölkədə müalicə alırdı üçün geniş aqıqlama verə bilmir:

"Mən hər zaman xaricdə yaşayan bir qrup söyü səyənləri lənətləmişəm. Onlara bağlı fikirlərim, mövqeyim bəlliidir. Azerbaycan dünya miqyasında öz nüfuzunun güclə-

Mübariz Əhmədoğlu

lar birmənali şəkildə antimilli qüvvələr tez-tez aktivləşirler. Hesab edirəm ki, onlar artıq həyatlarında mübarizə aparırlar. Yəni bu adamlar Avropadan Azərbaycana qayıtmaq istəmirler və guya qorxurlar. Düşünürəm ki, bu adamlar üçün ölkədə böyük təhlükə yoxdur. Əgər qayda-qanunu pozublarsa, sadəcə olaraq, qanuni cezalarını alacaqlar. Görünür ki, bu adamlar prinsipi məsələlərə görə Azərbaycana qayıtmağı istəmirler. Avropada isə artıq qrant ala bilirlər. Onları həmin ölkələrə aparan qruplar da elə zənn edin ki, pulu sap'a bağlayaraq,

qüvvələr tez-tez aktivləşirler. Hesab edirəm ki, onlar artıq həyatlarında mübarizə aparırlar. Yəni bu adamlar Avropadan Azərbaycana qayıtmaq istəmirler və guya qorxurlar. Düşünürəm ki, bu adamlar üçün ölkədə böyük təhlükə yoxdur. Əgər qayda-qanunu pozublarsa, sadəcə olaraq, qanuni cezalarını alacaqlar. Görünür ki, bu adamlar prinsipi məsələlərə görə Azərbaycana qayıtmağı istəmirler. Avropada isə artıq qrant ala bilirlər. Onları həmin ölkələrə aparan qruplar da elə zənn edin ki, pulu sap'a bağlayaraq,

Mülkiyyət hüququnu pozan bloqçu haqqda ballada

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

"Min il qanqal otlayan yenə ağızın dəvə ağızına oxşamaz"

(Azərbaycan ata sözü)

D eputat Novruzov bloqçu Mehman Hüseynovun həbsinə, orada acliq aksiyası keçirməsinə münasibət bildirərkən mənəcə yanlışa yol vermişdir. Deyir bu cavan oğlan insanların mülkiyyət hüququnu pozurdu, onların əmlakını çəkib cəmiyyətə təqdim edirdi. Maraqlıdır ki, cəmiyyətimizdə də Mehman bəyin həbsinin məhz o villa-milla çəkilişləri ilə bağlı olması haqda yanlış rəy vardır. Halbuki bilənlər bilir səhbat bunda deyildir, bilməyənlər də danişsınlar. Lap elə biz özümüz də yaza bilərik, demokratik ölkədə yaşayırıq, 5000 dənə qəzet çıxır. Hər gün 525 qəzet bağlanır, 625 yenişini yanır. Mətbuat Şurasının sədri Əflatun müəllim demişkən, kütłəvi informasiya vasitələri bizdə dinamik inkişaf edir.

Ancaq temadan çox uzaqlaşmayaq, yoxsa qayıdır görərik qəzet rəhbərliyi də bu temanı bağlayıbdır. Mehman bəy hüquq-mühafizə orqanlarından birinin əməkdaşına, konkret yazsaq, polis rəsine böhtən atması ittihamıyla 2 illik tutmuşdular. İndi isə başqa mühafizə orqanı əməkdaşını - türmə nəzarətçisini döyməkdə suçlayıb dəxi 7 il-zad yapışdırmaq məqsədi vardır. (Bizdə adamı tutmaq bəs elemir. Gərək türmədə bir də tutasan. Sonra yenə tutasan. Türmə içində türmə, onun da içində türmə. Matryoşa sistemidir, Putindən öyrənmişik. Bir az da folklorumuzdan qaynaqlanır: "Hamam hamam içində, Xəlbir saman içində, Dəvə dəlləklik eylər, Köhnə hamam içində". Bizdə qədimdə bloggerə dəvə deyirmişlər).

Deməli, bu adam polisi şərləyib, nəzarətçini döyüb, sabah da prokuroru öldürə bilər. Hakimi yaralayar, ordu zabitlərini tehqir edər və saire. Bunda nəsə güc strukturlarına allergiya vardır. Bəlkə də biz Mehmanın bu Rembo gücündən Qarabağ uğrunda döyuşlərdə ermənilərin ağızını cırmaq məqsədiyle yararlanmalıydıq. Həm də bu baxımdan Mehman bəy azad edilsə yaxşı olardı. Haçana qədər ejdahanı qəfədə saxlayacaqıq?

Sözləşmiş, bu yaxında bir nefər də Bakı avtovağzalında prokurorun cibini soymuşdu. Ele bil soymağın başqa adam, peşə yiyəsi tapmırı, rəhmətliyin oğlu... Sanki bizdə hər iki nəfərdən biri prokurorluqda işləyir. Mənəcə, onu Mehmanın kamerasına salacaqlar, nə də olmasa həmkar kimi bir şeydirler, bu da hüquq-mühafizə orqanlarına qənim kəsilibmiş.

Deputat Səyavuş müəllimin sözünün lap doğru olduğunu hesab etsək, bu da hansısa bloqçunu tutmağa əsas verirdi. Çünkü çəkilib internetə qoyulanlar hansısa sade vətəndaşın mali-mülkü yox, olıqarx məmurların, biznesmen deputatların villaları olmuşdu. Özü də onlardan bəzilərini Mehman tutulandan sonra isdən çıxartırlar. Maraqlıdır ki, həmin olıqarx məmurlar isdən çıxarıldan sonra xalqdan milyonları dollarlı oğurluq elədikləri də ortaya çıxır. Şirkətlər, villalar, xaricdə mülklər, nə bilim, dibinə süpürgə çəkilmiş banklar, milyonluq bazarlıqlar, bahalı it-pişikler, yaxtalar, helikopter və uçaqlar... Halbuki bu şeyləri bloqçu, qəzətçi yazanda, xalq danışanda, əli ilə göstərəndə ağızını yumur, əlini kəsirdilər. Misal üçün, vaxtında tedbir görülse Cahangir müəllim və dəstəsi Beynəlxalq Bankdan o qədər pulu çırışdırıa bilərdimi? Üstəlik, burada maraqlı vəziyyət ortaya çıxır ki, əslində həmin oğurluqları elə həm də Səyavuş müəllimin idarəsi - Milli Məclis tapmali, cəzalandırmalı idi. Hansı yolla? Hesablama Palatası vasitəsilə. Axi bündə vəsaitlərinin xərclənməsi, xalqın əmlakının durumu ilə bağlı nəzarət işlərini həm də MM-in qayırdığı bu orqan həyata keçirməlidir. HP səmərəli işləsə, bloqçunun türmədə nə iti azımsıdı? Bəlkə studiyada oturub başqa dünya bloqçuları kimi hansıa manşın sinəsindən, qaş-gözündən-zaddan reportaj eləyərdi. Öz işini düzgün görmürsən, üstəlik, görənə miz qoyursan.

Nəzarət demişkən, bizdə bir Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası adlı firıldaq dövlət orqanı da vardi. Şefi Rüfət Aslanlının əcaib xərcləri, milyonları, əmlakı haqda günaşırı yeni xəbərlər çıxır. Adam idarəni nə təhər basıb yemişdə əla gələn heç nə qalmamışdı, onu isdən çıxarıb direktorlar şurasını kökündən ləğv elədilər. Dünən Rüfət müəllimdən təzə xəbər vardi, deyir sabunu da xaricdə, İtaliyada xüsusi düzəldib gətirmiş. Thəcəbdir. Ölkədə bu qədər yaltaqlıq var, ancaq palata sədri işlətdiyi sabunu xaricdən alırmış. Bəs milli iqtisadiyyata yardım?

Sabunu xaricdən gətiribse, büdcəyə nəzarətçini niyə xaricdən gətirməyək? Bu haqda düşünmək lazımdır. Acqarına.

Ermənistandakı "məxməri inqilab"dan 8 ay ötsə də, baş nazir əvəzi Nikol Paşinyan hələ də özünü Moskvaya, şəxsən Vladimir Putine sevdirə, onun etimadını qazana bilməyib. Paşinyan eyni zamanda Kreml üçün "bağlı boğça" olaraq qalır. Hərçənd Putin öten müddətdə onu bir neçə dəfə "dişə vurmağa" macal tapır.

Lakin öten ilin sonunda Moskvada baş tutan görüşdən sonra Rusyanın Ermənistana satdığı qazi az da olsa bahalaşdırması göstərdi ki, Kreml rəhbərinin Nikola etimadı, hüsn-rəğbəti yoxdur, Moskva, sadəcə, erməni rəhbərini yüyəndə saxlamaga çalışır. Buna nə dərə-

ABS-dan kritik Qarabağ xəbərdarlığı, Moskvanın 2019 planı...

Bakı həm şimaldan, həm də okeanın o tayından gələn ismarişləri səf-nəzər etmək zorundadır; Paşinyanı "bazar adamı" adlandıran "Kommersant": "Bu il İrəvan-Moskva münasibətlərində qalmaqallarla zəngin olacaq..."

cədə nail olacaqı isə təzəcə il qalmaqallarla zəngin ola-
daxil olduğumuz 2019-cu il-
de, lap dəqiqi, birinci 6 ayda
məlum olacaq. Bir şey ay-
dındır ki, təzə ildə Erməni-
stan və onun rəhbərliyi Rusi-
ya xarici siyasetinin və məx-
fi xidmətinin məxsusı diqqətinde olacaq.

Təbii ki, Moskva-İrəvan münasibətlərinin, daha doğrusu, Putin-Paşinyan münasibətlərinin xarakteri Azərbaycan, Bakı-Moskva əlaqəleri üçün xüsusi əhəmiyyətdədir. Ən azı ona görə ki, üç ölkəni bir-birinə güclü şəkildə bağlayan "ortaq problem" - Dağılıq Qarabağ məsələsi var.

"Nikol Paşinyanın Moskvaya son sefərindən sonra Kreml də onun haqqında qəti olaraq, "qeyri-məqbul, çətin tərəfdəş" obrazı yanarıb". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə Rusiyanın "Komemrsant" neşrində dərc olunmuş dünənki məqalədə deyilir. Nüfuzlu nəşr daxil olduğumuz ildə Rusiyanın Ermenistanla bağlı konkret hansı siyaseti aparacağını təhlil etməyə çalışıb.

Məqale müəllifi, tanınmış ekspert Vladimir Solovyev hesab edir ki, 2019-cu ildə Moskvanın İrəvanla münasibətləri zəmanətli şəkildə yeni

Putinin Nikol Paşinyanın qatidüşməni Robert Köçəryana şəxsən Yeni il təbrikli göndərməsi və ona "cansaklılığı, dəyanet və iradə möhkəmliy" arzulaması qeyd olunur.

Bu təbrikin özü, ardınca isə Ermənistana satılan qazın bahalaşdırılması əsində Paşinyana aydın ismarişdir ki, Putinin ondan "gözü su içmir". Eyni zamanda bu, Kremin 2019-cu ildə İrəvana istenilən sürprizi etməyə hazır olmasına anonsudur. Söhbət elbətə ki, həm də Qarabağ istiqamətində gözlətilərində gedir.

Yeri gəlmışkən, az önce tanınmış amerikalı analistik, ABŞ Dövlət Departamentinin keçmiş xüsusi müşaviri, Vaşinqtonda yerləşən Dünya Siyaseti İnstitutunun professoru Pol Qobi Qarabağla bağlı gözlətilərindən danişarkən demişdi ki, Azərbaycan-Ermənistən münəqışının üçün 2018-ci il sakit keçə də, 2019-cu ildə Rusiya bölgədə söz sahibi olduğunu təreflərə sübut etmək üçün onları yeni toqquşmalara təhrik edə bilər. Qobun qənaətinə, rəsmi Moskva münəqışının həllində maraqlı deyil, çünkü bu zaman həm Bakı, həm də İrəvana təsir imkanlarını itirə bilər.

Bələ görünür, Qarabağda hərbi toqquşma Moskvaya

ən əvvəl söze baxmayan, proqnoz edilməyən Nikol Paşinyana öz yerini göstərmək və onun Qərbə sarı boylanması əngəlləmək üçün gərek ola bilər. Kreml maraqları öz yerində, Azərbaycan təbii ki, situasiyadan öz maraqları naminə, ələlxüsus, işğal altındaki ərazilərin daha bir qisminin azad edilməsi üçün fürsət kimi baxacağı şübhə doğurmur.

ABŞ-in Qarabağda mühabibə xəbərdarlığına gelincə, əlbəttə ki, Vaşinqton Rusiyanın bu yolla münaqişə təreflərinə təsir imkanlarını saxlama-sına qarşıdır. Vaşinqton, ümumiyyətlə, konfliktin həllində ciddi irəliləyiş hesabına Ermənistənla iki mühüm qonşu - Azərbaycan və Türkiye arasında sərhədlərin, kommunikasiyaların açılmasını isteyir. Çünkü o halda Moskvanın münaqişə təreflərinə təsiri minimənən enəcək, Kreml həll edilməmiş Qarabağ ixtifasi hesabına bölgədə manipulyasiya edib möhkəmlənə bilməyəcək.

Təsadüfi deyil ki, öten ilin oktyabrında İrəvanda səfərə olan ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton Ermənistənin yeni rəhbərinə açıq mətnlər məsləhət görəmədü ki, 2019-cu ildə İrəvan Rusiya ilə ənənəvi, tarixi müttəfiqliyə təzədən baxın və blokada rejimində qurtulmaq, Türkiye ilə əlaqələri bərpə eləmək üçün Qarabağ probleminin həllində irəliləyişə nail olsun.

Əslində bu, ABŞ-in erməni rəhbərliyinə Moskvanın 2019-la bağlı Qarabağ planını pozmağa, Kreml əlinde alət olmamağa, Bakı və Ankara ilə birbaşa, Moskvəsiz dialoqa bir çəqışır idi. Qalır, onun ciddiyə alınıb-alınmayıcağı...

□ **Siyaset səbəsi,**
"Yeni Müsavat"

ABŞ prezyidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Boltonun Türkiye səfəri qalmaqalla yadda qalıb. Ötən heftə Yaxın Şərqi turuna çıxan Con Boltonun hələ bazar günü İsrailde olarkən Suriyadan ABŞ ordusunun çıxarılması və kürdlərin taleyi ilə bağlı söylədikləri Ankarada ciddi etiraz doğurmuşdu.

Bu səbəbdən de Boltonun bazar ertəsi Ankaraya edəcəyi iki günlük səfərin gərgin keçəcəyi məlum idi, lakin bu həddə deyil. ABŞ prezyidentinin müşaviri Ankaraya tək deyil, baş qərargah reisi Danford və ABŞ-in İŞİD-lə mübarizə üzrə xüsusi nümayəndəsi Ceyms Cefri ilə birlikdə gelib. Gözənləndiyi kimi, səfər gərgin keçib, hətta Qərb mediasında Boltonun tehqir olunması kimi qiymətləndirilib. Məsələ ondadır ki, Türkiye prezidenti Ərdoğan Boltonu qəbul etməyib.

Britaniyanın "Tayms" qəzeti yazib ki, Ərdoğanın Boltonu qəbul etməməsi və ABŞ-in Suriyadakı bazalarını Türkiye'ye verməsini istəməsi "ABŞ-in qeyri-adi şəkildə tehqir olunması"dır.

Bu arada "Röytərs" agentliyi yazib ki, Bolton Türkiye rəsmilərinə YPG ilə bağlı xəbərdarlıq edib. Bildirilir ki, Bolton Türkiye rəsmilərinə kürdlərə qarşı her hansı hərəkətin qəbul edilməz olduğunu xatırladıb. Eyni zamanda qeyd olunub ki, Türkiye prezidentinin sözçüsü İbrahim Kalınla görüş zamanı Kalın prezident adından Amerika hərbiçiləri Suriyada olduğunu müddətdə Türkiye ordusunun kürdlərə etməyəcəyi barədə söz verib.

Con Bolton eyni zamanda

ABS-in kürdlərə dəstəyi Türkiyəni qəzəbləndirdi

Hasan Oktay: "Son nöqtəni isə ABŞ və Türkiye prezidentləri arasındaki görüş qoyacaq"

görüşlərdə Ərdoğanın "Nyu York Tayms" qəzetindəki müsahibəsini "yanlış və aqressiv" adlandırdı və əlavə edib ki, ABŞ Suriyanın cənubunda yerləşən et-Tenəf hərbi bazasını yaxın zamanda boşaltmayıcaq.

Qeyd edək ki, Boltonla birlikdə Türkiye'ye gələn ABŞ Silahlı Qüvvələrinin Baş qərargahının reisi, general Jozep Dunford müdafiə naziri Hulusi

Akarla görüşüb. Görüşə Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin Baş qərargahının reisi, general Yaşar Güler də qatılıb.

Görüşdə Akar Türkiyənin sərhədlərində təhlükəsizlik və bölgənin sabitliyi üçün lazım olan her cür tədbir görməkdə qərarlı olduqlarını bildirib. Bu məvzu ətrafında nazir Hüslü Akar qonaq heyətə Türkiye Silahlı Qüvvələrinin kürd qardaşlarına qarşı yox, ərazidəki bütün etnik

ve dini toplumlara qarşı təhdid təşkil edən PKK/YPG və İŞİD-i terrorislərə qarşı mübarizədə Türkiyənin Suriya və İraqın ərazi bütövlüyüne daim hörmət etdiyini, Menbic Yol Xəritəsinin sürətə tamamlanaraq terror təşkilatı PKK/YPG-nin tezliklə ərazilərdən çıxarılaraq Türkiyənin sərhədlərində təhlükəsizliyi və bölgədə sabitliyi təmin etmək üçün hər cür tədbir görməkdə qərarlılığı vurğulayıb.

Boltonun Ankara səfəri iki ölkə arasında münasibətlərin ciddi şəkildə soyuqlaşdırığını göstərir. Burada həm de Boltonun şəxsinin de rölu var. Məsələ ondadır ki, ABŞ xarici siyasetində kəskin tonu və İsrail dəstəsi kimi tanınan Bolton Türkiyədə o qədər də rəğbət doğurmayan biridir. Üstəlik, İsraildə olarkən söylədiyi fikirlər Ankarani, nece deyərlər, cılıdən çıxarıb.

Çünki ABŞ ordusunun qəfil Suriyani tərk etməsi Ankaranın planlarını pozub. Çünki öten ilin iyununda əldə olunmuş anlaşmaya əsasən dekabrda ABŞ ordusu kürd qüvvələrini geri çəkməli, Türkiyə ordusu Menbicə daxil olmalıdır. Ümumiyyətlə isə kürd YPG qüvvələri Menbicdən çıxmışdır. Ancaq Trampin öten il dekabrın 19-da qüvvələri Suriyadan çıxarmaq qərəri Türkiyənin bu planlarını pozub. Çünki kürdlər artıq Suriya hökuməti ilə danişqlara həzirlaşır, Suriya ordusu isə Menbicə yaxınlaşır. Rusiya ordusu isə artıq Menbicdə hərbi polis vəsaitəsilə patrul xidməti həyata keçirməyə başlayıb. Ankara indi Vaşinqtonun bu hərəkətdən narazıdır. Lakin Ankaranın Vaşinqtonla münasibətlərinin bu səviyyəyə çatması Türkiyənin xarici siyaseti üçün ciddi nəticələr doğura bilər?

Türkiyədə fealiyyət göstərən "Kafkassam" Strateji Araşdırımlar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Hasan Oktay "Yeni Müsavat" qəzeti nəşr etdikdən sonra müasirətində Rövşənoğlu, "Yeni Müsavat"

zirlaşması, ABŞ hakimiyətinin kürdlərə açıq dəstək verəməsi ciddi müzakirələrə səbəb olub: "Son günlerdə Türkiyədə ciddi mənada bir diplomatik hərəkətlilik var. Amerikalı rəsmilər Ankarada məskən salıblar haradasa. ABŞ ordusunun Suriyadan çıxarılması plan və programı haqqında müzakirələr davam edir. Tayyib Ərdoğanın Fəratın şərqində əməliyyat keçirəcəyini elan etməsi, ABŞ-in isə qüvvələri 3 ay ərzində çıxaracağına elan etməsi və kürdləri açıq şəkildə müdafiə etməsi münasibətləri daha da gərginləşdirdi".

H.Oktay deyir ki, Türkiyədə müxalifətin Ərdoğanın Fəratın şərqində əməliyyatlara başlamasının yerli seçkilərə hesablanmış bu hərəkət olduğunu təbliğat aparmağa başlaması Ərdoğanın əhval-ruhiyyəsindən təsir etdi və bu da amerikalı rəsmilərlə görüşlərə özünü göstərdi: "Bundan başqa, amerikalıların kürdlərə açıq dəstəyi, eləcə də danişqlarda Türkiyə-Rusya əlaqələri, Türkiyə-İran münasibətlərinin gündəmə gətirdiyi ehtimal olunur. Xüsəsən de Fəratın şərqində əməliyyatla bağlı Türkiye heç bir xəta olmadan ciddi nəticə əldə etmək istəyir".

Ancaq Oktay ümidiş deyil. Ekspertin fikrincə, her şey ABŞ dövlət katibi Mayk Pompeo'un Türkiyəyə gözlənilən səfərindən sonra məlum olacaq: "Boltondan daha çox Pompeo'un gözlənilən səfəri daha əhatəli və təfərruatlı olacaq. Son nöqtəni isə ABŞ və Türkiye prezidentləri arasında görüş qoyacaq. Fəratın şərqində Rusiya, ABŞ, Türkiye, İran rəqabəti son mərhələyə qədəm qoyub".

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU,
"Yeni Müsavat"

Böyük Yaxın Şərqi layihəsi bitdimi...

15 il əvvəl gündəmə gələn Amerikanın BOP layihəsinin tək qazanancı kürdlər oldu

ABŞ ordusunun Suriyadan çıxmağa başlaması və ümumiyyətə, Yaxın Şərqi münaqişələrin başa çatması bölgənin gelecek taleyi ilə bağlı sualları yenidən aktuallaşdırıb. 8 il əvvəl "ərəb baharı" başlayıb, ondan öncə isə ABŞ ordusunun İraq və Əfqanistən işğal etdiyi dövrə regionda ciddi keyfiyyət dəyişikliyinin baş verəcəyi ehtimal olunurdu. Yaxın Şərqi isə ondan sonra çox qanlı və amansız bir dövr yaşadı. Təkcə Suriya münaqişəsi 5 milyondan çox insanın ev-eşiyindən didərgin düşməsi, 400 minə yaxın insanın ölümü və 300 milyard dollarla yaxın zərərlə ölçülən bir müharibəni yaşadı. İraq isə iki dəfə ağır müharibə yaşadı, ölkə başdan-başa qan və terrora büründü. Yemen, Liviya kimi ölkələr hələ də müharibə və parçalanmanı yaşıyır.

Ancaq 8 il əvvəl ərəb inqilabları bölge üçün bir ümid idi. Bir çox ekspertlər bu inqilabları bölgəyə yeni nəfəs, demokratiya getirəcəyini, ABŞ-in "Böyük Yaxın Şərqi" layihəsinin (BOP) davamı olduğunu düşünürdül.

Katırladıq ki, məhz 2000-ci illərin əvvəllərində ortaya çıxan bu plan Yaxın Şərqi xəritəsinin dəyişdirilməsini nəzərdə tuturdı. Ancaq kifayət qədər mübahisəli olan və hətta bir sira hallarda inkar olunan bu layihə Qərbdən Mərakeşin Atlantik sahilərindən başlayaraq Şərqi Pakistanın şimalındakı əraziləri, şimalda Türkiyənin Qara dəniz sahilərindən cənubda Ədən və Yemənə qədər uzanan bölgəni əhatə edirdi. Layihənin məqsədi müsəlman ölkələrində demokratik şərait yaratmaq və azad ticarət bazarları formalasdırmaqdır. Böyük Yaxın Şərqi layihəsi ABŞ-da 2001-ci il sentyabrın 11-də "Əl-Qaide" tərəfindən tövədilmiş terror hücumlarının ar-

nın dəyişdirilməsi" olduğunu deyib.

Ancaq bu gün, yeni 2019-cu ilin əvvəlində Yaxın Şərqi hənsəxətə dəyişikliyindən danışmadıq məmənənən eşiyinə çatalsalar da, bu hadisə olmuşdur. Hətta bu gün Yemen və Liviyyada belə ölenin parçalanması deyil, birləşdirilməsi üçün ciddi səyər davam edir.

Bir sıra ekspertlər hesab edir ki, Amerikanın BOP layihəsi tamamilə iflasa uğrayıb. Çünki regiona demokratiya, emin-amanlıq getirməli olsa da, evəzində qanlı müharibələrə səbəb oldu. Əksinə, BOP layihəsi ortaya çıxana qədər əgər

təsine kürdlərin regionda kompakt yaşadığı 4 ölenin ərazilərində kürdlər yaşayan bölgələr daxil edilirdi bir qayda olaraq. Hətta bu xəritələrin bəzilərində Azerbaycan Respublikası ərazilərinin bir qismi, o cümlədən İran Azerbaycanı ərazilərinin böyük qismi, konkret olaraq Urmiya ərafi "kurd dövlətində" daxil edilirdi.

Bu o zaman idi ki, ABŞ Əfqanistandan sonra İraqı da işğal etmişdi və bu işğaldan sonra faktiki olaraq müstəqil kurd dövləti qurulmuşdu İraqda. Bərzən seçki ilə yeni "dövlətin", ya da başqa adla administrasiyanın rəhbəri seçilmişdi, silahlı ordusu - peşmərgələri və parlamenti vardi.

2014-cü ilde İŞİD İraqın ikinci böyük şəhəri Mosul işğal etdi, dördüncü sonra ölenin şimalında Kerkük də daxil olmaqla, böyük ərazilər kurd peşmərgələrinin, yeni Bərzanının nəzarəti altına düşdü. Dünya ölkələri İraq və Suriyada İŞİD-ə qarşı savaşan kurd silahçılarının her cür yardımalar etməyə başladı. Bu zaman Suriyada əsyanın ilk illərində formalaşan kurd hərbi siyasi təşkilatlanması (PYD və onun hərbi qanadı YPG - K.R.) parlamağa başladı.

2015-ci ilde artıq Suriyanın şimalında yeni, ikinci kurd muxtarlığı vardi. Bu muxtarlığı öndən əzəzli kurd hərbi siyasi təşkilatı PYD və onun hərbi qanadı YPG - K.R. parlamağa başladı.

2015-ci ilde artıq Suriyanın şimalında yeni, ikinci kurd muxtarlığı vardi. Bu muxtarlığı öndən əzəzli kurd hərbi siyasi təşkilatı PYD və onun hərbi qanadı YPG - K.R. parlamağa başlıdı.

sərhədinin böyük hissəsinə nəzarət edirdi. 2016-ci ilde Türkiye ordusu "Fırat Kalkanı", 2017-ci ilin yanvarında isə Afrində "Zeytin dalı" əməliyyatları keçirməsəydi, kürdlər hələ de Suriya-Türkiyə sərhədini İraq sərhədindən Hataya qədər böyük bir hissədə elində saxlayırdı. Hətta indi de sərhədin böyük bir qismi kurd və ABŞ ordusunun nəzarətindədir.

Bələlikdə, hazırda İraqda faktiki olaraq əzəzisinin 14 faizi (61 min kv.km-dən çox əzəzi - K.R.) nəzarət edən və öz ordusu, polisi, parlamenti, prezidenti, hökuməti olan bir kurd administrasiyası var. Bəzi məlumatlara görə, İraq kurd administrasiyasında 8 milyon (bəzi mənəbələrə görə, 5,5 milyon - K.R.) əhali yaşayır.

Suriya kürdlərinin hazırlıqda Suriyada qurduqları faktiki məsələyidir isə Suriya əzəzisinin 25 faiz əzəzini və 4,5 milyondan çox əhalisi olan, öz silahlı qüvvələri, məclisi olan bir muxtar bölgədir.

Ümumi fikrə görə, Yaxın Şərqi əsasən 4 ölkədə 30 milyondan çox etnik kurd yaşayır. Bunların 8 milyonu İranda, 6 milyonu yaxını İraqda, 2 milyondan çoxu Suriyada, 14 milyondan artıq isə Türkiye əzəzində yaşayır.

Böyük Orta Şərqi layihəsi haqqda xəberlərin yayılmasından 15 il keçib. İndi Yaxın Şərqi ölkələrinin bölməsindən dənizşəhərənək əsasən 4 ölkədə 30 milyondan çox etnik kurd yaşayır. Bunların 8 milyonu İranda, 6 milyonu yaxını İraqda, 2 milyondan çoxu Suriyada, 14 milyondan artıq isə Türkiye əzəzində yaşayır. Böyük Orta Şərqi layihəsi haqqda xəberlərin yayılmasından 15 il keçib. İndi Yaxın Şərqi ölkələrinin bölməsindən dənizşəhərənək əsasən 4 ölkədə 30 milyondan çox etnik kurd yaşayır. Bunların 8 milyonu İranda, 6 milyonu yaxını İraqda, 2 milyondan çoxu Suriyada, 14 milyondan artıq isə Türkiye əzəzində yaşayır.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU,
"Yeni Müsavat"

Vergi Məcəlləsinə edilən dəyişikliklər bir sıra ödəyicilərin vergi-hesabat sistemimin tama-mile yenilənməsinə gətirib çı-xaracaq. Belə ödəyicilərdən biri da VÖEN əsasında fərdi xid-mətlərlə məşğul olan sahibkar-lardır. Dəyişikliklərə qədər on-lar sadələşmiş vergi ödəyicisi hesab olunurdular və Bakıda dövriyyələrinin 4 faizi, region-larda isə 2 faizi həcmində vergi ödəyirdilər. Vergi Məcəlləsinə edilmiş dəyişikliklərdən sonra - yəni bu ildən etibarən həmin şəxslər sadələşmiş vergi ödəyicisi ola biləyəcəklər.

Qeyd edək ki, Azərbaycan-də xeyli sayıda belə vergi ödəyiciləri var. Xüsusilə QHT sektorunda fərdi qaydada fəaliyyət göstərən belə şəxslərin xidmət-lərindən geniş şəkildə istifadə olunur. Buna görə də həmin şəxslərin fealiyyətinin yeni qay-dalar əsasında necə tənzimlə-nəcəyi maraq doğurur.

Vergiler Nazirliyi İctimaiyyət-lə əlaqələr şöbəsindən "Yeni Mü-savat" a verilən məlumatata görə, VÖEN əsasında fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar mikrosahibkarlıq subyekti hesab olunurlar. Xatırladaq ki, Nazirler Kabinetinin qərarına əsasən işçilərinin or-ta siyahı say 1-10, illik geliri 200 min manatadək olan sahibkarlar mikrosahibkarlıq subyekti hesab edilir. Belə sahibkarlar hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti göstərən şəxslər üzrə gə-lil vergisi ödəyicisi hesab edilə-cəklər. Vergi Məcəlləsinin 1 yan-var 2019-cu ildən qüvvəyə min-miş müddəələrə (Vergi Məcəlləsi, 102.1.30-cu maddə) əsa-sən, mikrosahibkarlıq subyekti olan fərdi sahibkarların sahibkarlıq fealiyyətindən gəlinin 75 faizi fiziki şəxslərin gəlin vergisindən azaddır. Bu zaman sahibkarın vergiye cəlb olunan gəlini kimi təsdiq olunmuş xərcləri çıxıldır-dan sonra yerdə qalan gəlin gö-

Xidmət müqaviləsi ilə işləyənlər vergini necə ödəyəcək?

Onlara 1 illik sosial sıgorta güzəştə nəzərdə tutulur; Mikrosahibkarlıq subyektlərinə münasibətdə isə vergi güzəştəri cari vergi ödənişləri vaxtı nəzərə alınacaq

türülür.

Məsələn, tutalım ki, mikrosahibkarlıq subyekti olan fərdi sahibkarın gəlini 10.000 manat, uçotunu apardığı xərci 6.000 manatdır. Bu zaman xərclər çıxıldından sonra qalan gəlin 4.000 manat olur və gəlin vergisinin hesablanması aşağıdakı qaydada heyata keçirilir: 4.000 - 4.000 x 75 faiz (vergi-dən azad olunan hissə) = 1.000 manat x 20 faiz = 200 manat (gəlin vergisi) Başqa sözlə, mikrosahibkarlıq subyekti olan fərdi sahibkar əldə etdiyi gəlirlərdən xərclər çıxıldından sonra ona qalan gəlirdən 5 faiz həcmində vergi ödəyir.

Vergi Məcəlləsinin 96-ci maddəsinin birinci bəndinə əsasən rezidentlərin gəlirləri üzrə vergitutma obyekti vergi ili üçün rezidentlərin bütün gəlini ilə həmin dövr üçün xərcləri (Vergi Məcəlləsi ilə müyyən-ləşdirilən gəlirdən çıxılan məbləğ) arasındakı fərqlidən ibarət olan vergiye cəlb edilən gəlirdir. Mikrosahibkarlıq sub-

yektlərinin gəlin vergisine nə-zərdə tutulan güzəştin illik, yoxsa rüblük tətbiq olunması ilə bağlı məsələ müzakirə ob-yekti olmuşdu. Vergilər Nazirliyinin Vergi siyasəti depar-tamentinin baş direktoru Samirə Musayevanın dediyinə görə, belə vergi ödəyicilərinə müna-sibətdə vergi güzəştəri cari vergi ödənişləri vaxtı nəzəre alınacaq: "Mikro sahibkarlıq subyekti olan vergi ödəyiciləri (illik gəlini 200 min manatadək olanlar) hər rübdən sonrakı ayın 20-dək vergi məbleğindən 75 faiz güzəştə çıxıb, yerdə qalan məbleği dövlət büdcəsinə kö-çürücəklər".

Burada fərdi sahibkarlıqla məşğul olan şəxslər üçün çətinlik yaradacaq əsas məsələ xərclərin uçotunun elektron qaydada aparılması ola bilər. Belə ki, onlar her bir xərc üçün elektron qaimə-faktura təqdim etməlidilər. Belə qaimə olma-dan xərclər qəbul edilməyəcək. Bu isə fərdi xidmətlə məşğul olanlar üçün ele də asan deyil.

Fərdi sahibkarlıq subyektlə-rilə ilə bağlı daha bər məqam onla-rın məcburi dövlət sosial sıgorta haqqının ödənilməsi ilə bağlı qan-unvericilikdəki dəyişikliklərdir. Belə ki, "Sosial sıgorta haqqında" Qanuna öten ilin sonlarında edilmiş əsas dəyişikliklərdən biri - sahibkarlıq fealiyyəti üzrə müqaviləsi işləyənlər münasibətdə bu sosial ödənişlə bağlı məbləğ artırılmaqla yanaşı, ölkə üzrə vahid ödəniş faizi və qaydası tək-lif olunur, regional fərqlər aradan qaldırılır.

Lakin ölkə prezidentinin təsdiq etdiyi "Sosial sıgorta haqqında" Azərbaycan Res-publikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbay-can Respublikasının Qanunu "nda keçid müddəaları var. Bu müddəələrdə qanunun haqqında danış-dığımız müddəəsinin 1 yanvar

2020-ci ildən qüvvəyə minməsi nəzərdə tutulub".

Bəs həmin şəxslər sosial sı-gorta haqlarını hansı qaydada ödəyəcəklər? Qalib Toğrul bildirir ki, prezidentin təsdiq etdiyi qanunda nəzərdə tutulur ki, göstəri-lən fəaliyyət üzrə sosial sıgorta haqları "Sosial sıgorta haqqında" Qanunun 2019-cu il yanvarın 1-dək qüvvədə olan 14-cü mad-desinə uyğun olaraq ödənilsən. Yəni belə fiziki şəxslər 1 yanvar -31 dekabr 2019-cu il aralığında ödənişləri köhnə qayda ilə eda-cəklər: "Ticarət və ticinti sahəsin-de çalışanlar Bakıda 65 manat, Sumqayıt və Gəncədə 58,50 ma-nat, respublika tabeli digər şəhərlərde 52 manat, rayon mərkəzlərində, digər şəhərlərde və qəse-bələrdə 39 manat, kənd yerlərin-de isə 32,50 manat ödəyəcəklər. Ticinti və ticarətde olduğu kimi di-ger sahələrdə sahibkarlıq fealiyyəti ilə məşğul olanlar, o cümlə-dən xidmət müqaviləsi ilə işləyənlər üçün də respublikanın region-ları üzrə fərqləndirmələr qüvvədə qalır. Belə şəxslər evvəli qayda ilə Bakıda 26 manat, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərində 23,40 ma-nat, respublika tabeli digər şəhərlərde 20,80 manat, rayon mərkəzlərində, digər şəhərlərde və qəse-bələrdə 15,60 manat, kənd yerlərində isə 13 manat ödəyəcəklər".

□ **Dünya SAKIT,**
"Yeni Müsavat"

Xırda ticarətçilərin böyük problemi

Ekspert problemin həlli yolunu göstərdi

Yanvarın 1-dən qüvvəyə minən Vergi Məcəlləsinə yeni dəyişikliklər xırda ticarətçilərə və dövriyyəsindən asılı ol-mayaraq restoran-kafe sahiblərinə sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olmaq hüququ versə de, onları bu hüquqdan yararlanmasına çox ciddi bir məhdudiyyət də qoyur.

Belə ki, məcəllənin 218.5.10-ci maddəsinə görə, yalnız vergi ödəyicisi kimi vergi orqanında uçotda olmayan şəxslərə (əhaliyə) xidmət göstərən sahibkarlıq subyektlərinin sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olmaq hüququ var. Bu maddəni şərh edən iqtisadi-ekspert Rövşən Ağayev bildirir ki, əgər ixtiyari bir mağaza və ya restoran (kafə, yeməkxana) əhalilə ilə yanaşı, vergi orqanında qeydiyyatda olan fərdi sahibkara və ya hüquqi şəxslərə də ən azı bir dəfə mal satacaqsə, dövriyyəsinin və işi sayının nece olmasından asılı olmayaraq dərhal sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olmaq hüququnu itirəcək: "Belə bir menzərəni təsəvvür edin: siz sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi-siz, tikinti malları satan mağazanız var və hər ay 300-500 müştərinizin içərisində sızdır elektron vergi hesab-fakturası ilə mal almaq istəyən bir 3-5 müəssisə və ya fərdi sahibkar-

olur. Yaxud kiçik bir kafenizdə əsasən əhaliyə xidmət göstərirsiniz, amma yaxınlaşdırı 3-5 şirkət hər gün öz işçilərinə sızdır elektron vergi hesab-fakturası ilə yemək sifariş verir. Hər 2 halda, mağaza sahibi də, kafe işlədən sahibkar da sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olmaq hüququnu var. Bu maddəni şərh edən iqtisadi-ekspert Rövşən Ağayev bildirir ki, əgər ixtiyari bir mağaza və ya restoran (kafə, yeməkxana) əhalilə ilə yanaşı, vergi orqanında qeydiyyatda olan müştərilərindən imtina edəcəksə, belə alınacaq ki, xırda sahibkar könülli olaraq öz gəlirlərindən iri sahibkarlar xeyrinə imtina etmiş olur: "Belə də bu mənzərəyə 1 mağazanın və ya 1 kafenin timsalında baxanda problem ciddi görünür, lakin yüzlər xırda sahibkarın bir yerde itirdiyi, hər halda, kiçik məbləğ deyil. "Varlıların daha da varlanıb, kasıbların isə daha da kasıblılaşması"na səbəb ola biləcək bu məhdudiyyət mexanizmi bütün hallarda ədalətlə deyil, iq-

tisadiyyatda ciddi zərbe vurur. Amma belə vəziyyətdə sahibkarlar alternativ qanuni çıxış yolu da tapa biler, amma bu yol sahibkarlar üçün izafi iş artırılmış olacaq. Məsələn, mağaza işlədən sahibkar mağazasının satış sahəsini öz adına uçota alıb, anbar sahəsini başqa bir vergi ödəyici kimi qeydiyyatda salıdra bilər. Yəni 1 mağazada 2 müxtəlif vergi ödəyicisi fəaliyyət göstərmiş olacaqdır. Bu halda, əhaliyə satış mağazanın satış hissəsinə aid olan vergi ödəyicisi tərefindən nəzarət kassa aparati (yaxud pos-terminal) ilə həyata keçirilecekdir. Həmin mağazanın vergi ödəyicisi olan müştərilərinə satış elektron vergi hesab faktura ilə anbarın aid olduğu 2-ci vergi ödəyicisi tərefindən birbaşa anbardan göndərilecekdir, öndən isə bank hesabları ilə nağdsız ödəniş (bank) qaydasında həyata keçirilecekdir. Eyni analoji addımı kafelər də ata bilər".

R.Ağayev deyir ki, nəticədə yənə də vergi bəyannaməsi təqdim edən ödəyicilərin sayı sənii şəkildə şıxçək, vergi nə-zarəti yənə çoxlu sayıda ödəyici üzərinə nəzarət üçün böyük ad-

ministrativ resurslar səfərbər etməli olacaq, vergi ödəyicisi isə eləvə mühəsibatlı işi ilə qayğılarını bir az da artırıracı: "Vergi qanunvericiliyində indiyədək mövcud olan ikili vergi mükəlliyyəti statusu burada mümkün ola bilərdimi? Cavab - mümkün idi. Belə ki, məcəllənin 218.5.4-cü maddəsinə göre emlakın icarəya verilməsindən və roylətidən gelir əldə edən şəxslər sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi ola bilmezlər, lakin ele məcəllənin 221.7-ci maddəsi bu şəxslərin emlakın icarəya verilməsindən və roylətidən kənar fəaliyyət növü üçün sadələşdirilmiş vergi tətbiq etmək hüququnu tənqidi. Bu isə o de-məkdir ki, vergi inzibatiçiliyindən ve mühəsibat ucotunda analoji - ikili vergi mükellefiyyəti təcrübəsi hüquq normaları ilə tənzimlərin və indiyədək tətbiq edilməkdərdir".

Bu mehdudiyyət eyni zamanda alıcı-sahibkarların da hüquqlarını pozur, xərclərini artırır. Bir misalla bunu da göstərim: Şamaxı rayonunda konkret brend malı sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olan cəmi 1 mağaza satırsa və həmin brend malın alıcı-sahibkar da vergi ödəyicisi ola bilər. Beləliklə, alıcı-sahibkarın xərcləri artıraq, eyni zamanda vergi ödəyicisi olmaq hüququndan məhrum edə və onun gələcək maliyyə vəziyyətini ağırlaşdırır. Bu səbəbdən eyni zamanda alıcı-sahibkar da həmin alıcı-sahibkarla mal satmağa səy göstərməkdə, o, daimi müştərisini itirəcək və demək ki, gəlirləri-

riyənin uçotunun ayrıca, sahibkarlıq subyektləri ilə dövriyyəyin uçotunun isə ayrıca aparlılması mümkün olardı. Vergi Məcəlləsinə əlavə edilmiş yeni məhdudiyyət isə bu gün həm sahibkar, həm də vergi nəzarəti üçün ciddi problemdir, inzibatiqliq işlərini artırır.

Bu mehdudiyyət eyni zamanda alıcı-sahibkarların da hüquqlarını pozur, xərclərini artırır. Bir misalla bunu da göstərim: Şamaxı rayonunda konkret brend malı sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olan cəmi 1 mağaza satırsa və həmin brend malın alıcı-sahibkar da vergi ödəyicisi ola bilər. Beləliklə, alıcı-sahibkarın xərcləri artıraq, eyni zamanda vergi ödəyicisi olmaq hüququndan məhrum edə və onun gələcək maliyyə vəziyyətini ağırlaşdırır. Bu səbəbdən eyni zamanda alıcı-sahibkar da həmin alıcı-sahibkarla mal satmağa səy göstərməkdə, o, daimi müştərisini itirəcək və demək ki, gəlirləri-

niyən bir hissəsindən məhrum olacaq. Beləliklə, alıcı-sahibkar həmin malı, yol xərclərini artırmaqla, əsmayıllı rayonunda fəaliyyət göstərən və ƏDV ödəyicisi olan digər sahibkardan alımlı olacaq. Nəticədə, alıcı-sahibkarın xərcləri artıraq üçün vergiye cəlb edilən gəlirləri, eyni zamanda vergi ödəyiciliyi azalacaq. Eyni zamanda vergi ödəyiciliyi azalacaq. Eyni zamanda Şamaxı müştərisini itirən satıcı-sahibkarın da vergiye cəlb edilən gəlirləri, eyni zamanda vergi ödəyiciliyi azalacaq. Eyni zamanda vergi qanunvericiliyinə edilən əlavə və dəyişikliklərin yaratıldığı çətinlikləri praktikada daha aydın görmək olacaq. Lakin Vergi Məcəlləsi bütün hallarda sahibkarlıq fəaliyyətini təşviq etməli olduğu üçün, məcəlləyə edilən her bir dəyişiklik de sahibkarlara maksimal rəhatlılıq, vergi administrasiyasına isə resurslardan maksimum səmərəli istifadə imkanı əsasında qurulmalıdır.

□ **İqtisadiyyat şöbəsi,**
Musavat.com

Qış fəslə başlayan kimi, qaz sizməsindən partlayışlar və dəm qazından zəhərlenmə xəberləri də ard-arda gəlməkdədir. Yanvarın 9-da gecə saatlarında Yasa-mal rayonu, Tolstoy küçəsi 40 ünvanında birmərtə-beli ikiotaqlı, taxta konstruksiyalarдан ibarət evdə yanğınlı nəticələnən partlayış baş verdi. Məlumata görə, hadi-sənin ehtiyatsızlıq səbəbindən baş verdiyi məlum olub. Eh-timala görə, mənzildə qaz xətti açıq olub, bu da gecə vaxtı köhne xətlərdən qazın sizmasına və partlayışa səbəb olub. Daha önce də Abşeron rayonunun Goradıl qəsəbəsində ana ve 7 uşağı dəm qazından zəhərlenmişdi. Xoşbəxtlikdən on-lara vaxtında tibbi yardım göstərildi. Bu cür bədbəxt hadi-sələrin artmasının səbəbləri ilə bağlı müxtəlif versiyalar irəli sürmək olar. Bəzən səbəb sadəcə mənzil sahibinin mə-siliyyətsizliyidirsə, bəzən də köhne qaz borularından olan sizinti, tüstü bacalarının təmizlənməməsi, bezi hallarda qeyri-standart qaz cihazlarından istifadə və sairdir. Hətta mənzillərə verilən qazın tərkibinin zəhərli olması ilə bağlı fikirlər də səsləndirilir.

Bütün bunlara aydınlığını
götmek için "Yeni Müsavat"
sözügedən mövzuda
"Azəriqaz" İstehsalat Birliyi-
nin sahib şöbə rəisi Nüsrət
Qasımovla müsahibəni təq-
dim edir.

- Nüsret müəllim, hazırda dəm qazından zəhərlənmələrlə bağlı ən çox önə çəkilən məqam istilik mövsümü başlayarkən tüstü bacalarının təmizlənməməsidir. Bu məslədə hansı qurum məsuliyyət daşıyır, kim təmizləməlidir?

- 1990-cı ıldən bəri, ölkə müstəqillik əldə etdikdən sonra tüstü bacalarına nəzarət mexanizmi də itdi və bu sahə başlı-başına qaldı. Nəhayət ki, 2016-ci ilin 29 aprel tarixində Nazirlər Kabinetinə qərar verdi ki, tüstü bacaları, binaların daxili profilaktik yoxlanma işləri Fövqəladə Hallar Nazirliyinə həvalə olunsun. Daha sonra nazirlik tüstü bacalarını təmizləmək üçün mütəxəssis-lər hazırlamalı idilər və onlar da bu işi həyata keçirməli idi. Sovet dövründə bu hökumət bu işi pulsuz həyata

bacarmayacaq, çünkü bunun üçün xüsusi alətlər lazımdır. "Kirpi" deyilən xüsusi bir dəmir alət var, onu "tros"la bağlayırlar, bacadan salırlar, tüstü bacasını təmizləyirlər. Ola bilər ki, yaylarında tüstü bacasında gəmircilər yiğilsin, quşları yuva qura bilər və ya bacanın hansısa hissəsi qopub boruya düşüb tüstü çıxış yolunu bağlaya bilər. Ölüm hadnisələrində bu kimi faktorlar əsas səbəblərdir. Ancaq bu işə birbaşa məsul olan hər hansı qurum yoxdur.

- Zəhərlənmə hallarının böyük əksriyyəti hamam otaqlarında olur. Bunun əsas səbəbi isə həm də tüs-tü bacalarının düzgün qurul-mamasıdır. Çünkü qaz cihazının gücündən, yeni saatda neçə kubmetr qaz yandırmasından asılı olaraq tüstü bacasının diametri dəyişir. Yeni 10-11 santimetr olur. Bunu da hamı bilmir. Biz nə qədər maarifləndirmə apar-saq da, praktiki olaraq həyata keçirmək lazımdır. Tüstü bacasının "papağından" ötürücsünə qədər 50 sm olmalıdır. Tüstü bacası damdan da 50 sm hündürə qalxmalıdır. Bütün bu texniki şərtlər göznlənilməyəndə zəhərlənmə halları ola bilər.

- *Nüsrat müəllim, mənzil-lərə verilən təbib qazın zə-hərli olması ilə bağlı iddi-alara münasibətiniz necə-dir?*

Redxət bediçələr olur.

- Bədbəxt hadisələr olar- olub, 2017-ci ildə 250 mura-
kən hərə bir versiya irəli sü- ciət, 2018-ci ildə isə 158 mü-

rür. Onlardan biri də budur ki, qaz zəhərlidir. Ancadı mən əminliklə deyirəm ki Azərbaycan qazı dünyada ən təmiz qazdır, 94-96 faiz metandan ibarədir. Qalan 4-6 faiz isə su baxarları, parafin və sair maddələrdirdir. Bu da Qaradağ rayonundakı qaz emalı zavodunda təmizlənilir, qurudulur, ondan sonra istifadəyə verilir. Bu fikri mə görə istenilən alımlə debata girməyə hazırlam. Əgər qaz zəhərlidirsə, o zaman

raciet daxil olub. Demeli, dinamika azalan istiqamətdədir. Bu istiqamətdə ciddi işlər görülməli, maarifləndirilmə ilə yanaşı, profilaktik yoxlama tədbirləri həyata keçirilməlidir. Əgər həqiqətən bir mənzildə hamanda və ya mətbəxdə qazdan zəhərlənmə təhlükəsi varsa, FHN-in işçiləri onu yoxlayıb, problem aradan qalxanadək təbii qazdan istifadəyə qadağa qoyulmalıdır. Hamam otaqlarının da müəvvən

deyil. Ucuz olduğu için insanlar gedib onu alırlar. "8-ci kilometr" bazarında, "Dernəgül" bazarında bu cür peçləri yolun kənarına düzüb satırlar. Bu sobaları qazla işlətmək olmaz. Onlar odun, kömür, daş kömür və sairlə işləmək üçündür. Çok təəssüf ki, onları aparıb qaz yandırıb qızınmaq üçün istifadə edirlər. Ancaq buna nəzarət olunmalıdır. "Azəri-qaz" saygaca qədər olan qaz xəttinə cavabdehdir. Bu

dərhal qazın verilişini dayandırır. Əksəriyyət bu cihazdan istifadə etmir. Detektor zirzəmilərdə də quraşdırılmalıdır. Çünkü Bakının qazlaşdırılmasına 90 ilə yaxındır ki, baş verib. Binalara gedən 90 illik borularda çürümə, korroziya əmələ gələ bilər, sizıntı ola bilər. Bu yaxınlarda bir gənc sanitər qovşaqda sıqaret çəkərkən partlayış baş vermişdi, özü də ölmüşdü, ev də dağılmışdı. Xətlərdən sızan gəz kanalizasiya boruları

Ekspert dəm qazı "terroru"nun, partlayışlarının səbəblərindən danışdı

Nüsrət Qasımov: "Qazın zəhərli olması ilə bağlı fikirlər cəfəngiyatdır"

bacarmayacaq, çünkü bunun üçün xüsusi alətlər lazımdır. "Kirpi" deyilən xüsusi bir dəmir alət var, onu "tros"la bağlayırlar, bacadan salırlar, tüstü bacasını təmizləyirlər. Ola bilər ki, yaylarında tüstü bacasında gəmircilər yiğilsin, quşları yuva qura bilər və ya bacanın hansısa hissəsi qopub boruya düşüb tüstü çıxış yolunu bağlaya bilər. Ölüm hadisələrinde bu kimi faktorlar əsas səbəblərdir. Ancaq bu işe birbaşa məsul olan hənsi qurum voxdur.

Avropa ölkələri Ruminiyadır. Bolqarıstan, Türkiyə, Gürçistan bizim təbii qazı almazda maraqlıdır. Onlar zəhərli qazı alacaq qədəmələrmişdir? Bu deyilənlər hamısı cəfəngiyatdır.

- *Dəm qazı nədən yaranır və necə olur ki, insanlar zəhərləşir?*

- 1 kubmetr qazın yanması üçün 9,5 kubmetr havaya, yeni oksigen lazımdır. Oksigen çatışmayanda həmin təbii qazdan karbon (IV)oksid əvəzinə karbon monoksid ayrılır. Bu da zəhdi nəzərdən əsas danışma

hərli qazdır, ona dəm qazda deyilir, "uqar" da deyilir Karbon (IV)oksid zəhərsizdir, karbon monoksid isə zəhərlidir. İnsanın səhhətin-dən və konsentrasiyadan asılı olaraq 7 dəqiqədən 30 dəqiqəyə qədər ölümə səbəb olan bir qazdır. İnsan hamamda çıxmən zaman hamam qapısının aşağı hissəsində hava gəlməsi üçün yer olmalıdır. Orada açıq yeri olmadıqda içəri hava daxili olmur, bu zaman içəridək havanın oksigeni yanmaya kömək edir, tüstü bacasından çıxaraq atmosferə atılır.

Hava çatışmadıqda isə həmin dəm qazı əmelə gelir. Buna görə də insanlar zəhərlənib ölürlər. Ancaq mətbuatda apardığımız maarifləndirmə işlərinin nəticəs olaraq dəm gazından zə-

hərlənmə sayı azalıb
2016-ci ildə 1 nömrəli xəstəxananın toksikologiya şöbəsinə 470 müraciət daxi olub, 2017-ci ildə 250 müraciət, 2018-ci ildə isə 158 mü-

standartı var. Hamamın hündürlüyü 2.20 m, həcmi 7,5 kubmetr olmalıdır, mətbəxin həcmi minimum 15 kubmetr olmalıdır. Hər iki-sində pəncərə gözlüyü, ventilyasiya kanalları qurulmalıdır, tüstü bacaları işlek vəziyyətdə olmalıdır. Bundan əlavə, hamamın qapısı bayırda açılmalıdır. Çünkü içəridə kiminsə vəziyyəti pis olduqda qapının ağızına yixılır. Qapı içəri doğru sindirildiğdə isə həmin insana zərər dəyə bilər. Bütün bu standartlar təmin olunmadıqda isə insan tələfati olur.

cür avadanlıq işlədənlərin qaz xəttinə qoşulmasına icazə verilməməlidir. O şəxslərə hətta cinayet işi açıla bilər. Onların səhələnkarlığı partlayışa, neçə nəfərin ölümüne sebəb ola bilər.

- “*Kombi*”lərin və “*piti-minutka*” adlanan su qızdırıcılarının quraşdırılması zamanı nələrə diqqət edilməlidir?

- “Kombi”lər smart cihazlardır, avtomatik idarəetmə sistemi var, təhlükeli durum olduqda özü sönür. Ancaq onları qapalı yerlərdə quraşdırıldıqda vacibdir ki, oraya detektör deyilən gaz signalı

- Kustar üsullarla düzəldilmiş odun peçlərini qazla işlədərək mənzilin qızdırılması üçün istifadə edənlər də var. Bu nə dərəcədə təhlükəlidir?

- Azərbaycanda 800 mili nə qədər standarta uyğun olmayan, dəmirdən düzəldilmiş sobalar istifadədədir. Qətiyyən buna yol vermək olmaz. Nə qədər ki, işlədən var, onları sökmək mümkün

elektrik şebekesinin kanalları
və vasitəsilə gedib binaların
zirzəmisiñə çıxır. Ona görə
də qaz iyi hiss edərən qapı
və pəncərəni açmaq, otağın
havasını dəyişmək, dərhal
104, 185 və 112 xidmətinə
zəng etmək lazımdır. Vətən-
daşlarımızın bir qismi səh-
lənkardır, fəlakət törədir,
özünə də, ətrafindakılara da
təhlükə varadırlar.

- Qış faslində istilik sistemi olmayan evlərdə İran peçləri daha çox istifadə olunur. Bunlar nə dərəcədə təhlükəsiz cihazlardır?

- İran peçleri avtomatik idarəetmə sistemi olan bir qurğudur. İranın öz standartlarına uyğundur, ancaq bizim standartlara uyğun deyil. Çünkü bizim şebəkədə qazın xəzəri 130 millimetr olur.

Ancaq həmin cihazlarda 170 millimetr təzyiq lazım olduğu yazılır. Həmin təzyiq alınma-yanda peçdən arzuolunan qızdırıcı effekt alınmır, gedib usta çağırırlar. Onlar da gəlib müəyyən müdaxilələr edirlər, bununla da yanma prosesi, avtomatik sistem pozulur. Bu səbəbdən qaz yanarkən dəm qazı, yəni karbon monoksid ayrılır, insanları zəhərləyir. İnsanlar cihazın avtomatik sistemlə işləməsinə arxayın olur və gecə yanılı vəziyyətdə qoyub yatırlar. Qazın "uqar"ı da evə dolur və yatanları zə-hərləyir. Hətta tüstü borusunu vedrədə suyun içinə salanlar da var. Ancaq bu doğru deyil. Vətəndaşlar bu sahədə məlumatlı olmağa çalışmalıdır.

Nərgiz LİFTİYEVA, “Yeni Müsavat”

Biz niyə mədəni toplum ola bilmirik?

Əhməd Qəşəmoğlu: "Cəmiyyətdə maddi dəyərlər önə keçəndə xoşagelməz davranışlar artır"

Mədəniyyət köz kimi dir. Bu ocağın üstüne hər gələn nəsildən çırçı, cör-cöp atıb közü alışdırınlar, sənməyə qoymayanlar olacaq. Amma indi mədəniyyətsizlik kütləviləşib: nəqliyyatda, ünsiyyətdə, valideynlə övlad münasibətlərinə və bu, heç də mühafizəkarlıqla yenilikçiliyin toqquşması deyil.

Axi mədəniyyət köhnəlmir?! O, həmişə dəbdir. Sadəcə, sūrətlə manqurtluşan toplum mədəni bağlarından qopmaqdadır: stadionda tum qabığı tökərək, efridə spaqat açaraq, metroda qarşısındakını itəleyib keçərək, küçədə qışqıraraq, bir-birine "ə", "ayə" tipli xitablarla müraciət edərək...

Zigmund Freyd yazır ki, qanızmazlığın ilkin əlaməti utanmazlığıñ heç olmamasıdır. Bu gün cəmiyyətin mədəniyyət közünü alışdırınların çıxalmasına daha çox ehtiyacı yaranmağa başlayır.

Cünki közü söndürənlərin batalyonu böyüməkdədir. Axi niyə, niyə biz toplum olaraq icimai nəqliyyatda, restoranda və başqa yerlərdə eybəcər tərəflərimizi göze soxaraq nümayiş etdiririk? Əslində toplumun mədəni yüksəlişinin təhliki üçün telekanallar və QHT-lər dəha fəal işləməlidirlər. Bu istiqamətdə ma-

arifləndirici, təbliğat xarakterli addimlar atmalıdır.

Publisist, sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu: "Yeni Müsavat'a bildirdi ki, insanların davranış qaydaları ilə bağlı tezliklə ciddi addimlar atılmalıdır.

Onun sözlərinə görə, toplum özünü kobud aparmağı daxili aləmdəki müəyyən gərginlik və savadsızlıqla əlaqəlidir: "Biz konfranslarda xarici sosioloqlarla səhərbəşirik. Onları da narahat edən əsas məsələ əhalinin küçədə davranış formalarıdır. İnsan beşikdən yetkinlik yaşına qədər özünü təsdiqləməyə çalışır. Bu zaman şəxsiyyət formalaşdıraqa müxtəlif vasitələrdən

istifada edirlər. Daha savadlı adamlar mədəniyyətlə özünü göstərir, bisavad adam isə özünü psi davranışlarla təsdiqləməyə çalışır. Ölkədə yaşıllıq, gözəl binalar ikinci plandır, əsas insanların özünü necə aparmasıdır".

Ə.Qəşəmoğlu deyir ki, toplumun davranışları turistlərin Azərbaycan haqqda fikrini formalaşdırı: "Onlar haradansa yaxşı sözər elősürlər, internetdən xoş malumatlar alırlar.

Amma geləndə başqa mənzərə ilə qarşılaşırlar. Biz ne qədər hay-küy qoparıb desək ki, babalarımız belədir, dəyərləri-

miz elədir, turist başqa mənzərə görür. Odur ki, elmi baxışdan hansısa tədbirlərlə effektiv təbliğat aparmaq mümkün deyil".

Sosioloq hesab edir ki, cəmiyyət mürəkkəbleşir, dünya qloballaşdırı: "Bələ məsələlərdə elmin tövsiyəsi budur ki, kompleks fəaliyyət programı hazırlanmalıdır. Cəmiyyət elm, aldığı informasiya və dəyərləri ilə davranış qaydalarını tənzimləyə bilir. Onda məlum olacaq təhsildə, efridə bu istiqamətdə hansı işlər görülməlidir. Bu mənim bədahətən dediyim məsələ deyil. Sosiologiya elm tələb edir. İlk növbədə məktəblərdə sūrətlə işlər görülməlidir, hansısa tərəfləri inzibati yolla, hansısa məsələlər qanunvericiliklə, maarifləndirici addimlarla olmalıdır. Yəni kompleks iş aparılmalıdır".

Ə.Qəşəmoğlu toplumun mədəni səviyyəsinin ötən dövrə müqayisədə gerilədiyini düşüür: "30-40 il qabaq mən gencərin davranışları ilə bağlı elm işimi yazıbmışam. İndi mənzərə daha da pisləşib, kobudlaşıb.

Ösas səbəbi odur ki, cəmiyyətdə maddi dəyərlər önə keçəndə xoşagelməz davranışlar artır. Harada mənəvi dəyərlər üstünlük verilir, orada cəmiyyət özünü tənzimləyir".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

"Donuz qripi" tügyan edir - ölməmək üçün nə edək...

Həkim ölümçül virusdan qorunmağın yollarını və əlamətlərini açıqladı

Gürcüstəndə "donuz qripi" virusu tügyan edir. Artıq dünyayı cəngina almağa başlayan virus təkcə qonşu ölkədə 13 nəfərin həyatına son qoyub.

Gürcüstən Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyinə qripə görə məktəb və uşaq bağçalarının bağlanması tövsiyə olunacaq.

Bu barədə Gürcüstənin Xəstəliklər Nəzareti və İctimai Sağlamlıq Milli Mərkəzinin elmi rəhbəri Paata İmnadze bildirib. O deyib ki, bu həftə ərzində qrip virusunun yayılması azalma tendensiyası müşahidə olunur:

"Məktəb və uşaq bağçalarının bağlanması tələbi əsasən postsovet ölkələrinə aiddir. Bir sıra Qərb ölkələrinin bununla bağlı təcrübəsi var. İnsanlar məktəb və uşaq bağçasından kənardə xəstələnmir? Bəzim tövsiyə epidemioloji vəziyyətdən asılı olacaq. Hazırda 100 min nəfər əhaliyə 256 qrip virusuna yoluxma halı düşür. Bu həftə ərzində vəziyyət müşahidə olunacaq və ondan sonra təhsil sistemi ilə bağlı tövsiyəm olacaq".

Virusun coğrafiyası Amerikaya qədər yayılıb. ABŞ-da tanınmış jurnalist Bre Payton H1N1 virusundan ("donuz qripi") vəfat edib. Bu haqda "Los Angeles Times" məlumat yayıb.

Nəşrin məlumatına görə, Payton dekabrın 27-də reanimasiya şöbəsinə daxil edilib. Həkimlər ona fəsadlaşmış "donuz qripi" və meningit diaqnozu qoyub.

26 yaşlı Payton siyasi köşə yazarı və siyasi şərhçi olub. Yaxınlarının dediyini görə, cüme axşamı onu San-Dieqoda qaldığı evdə hüssəz və çətinliklə nəfəs alan vəziyyətdə aşkarlıylılar.

Ona bu virusun hansı yolla keçdiyi hələlik məlum deyil. Jurnalista tez-tez CNN, FOX və digər xəber kanallarında dünyada və ABŞ-da baş verən hadisələri şərh edirdi.

Tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullu "Yeni Müsavat'a bildirdi ki, qripər A, B, C kateqoriyalarına bölündür: "Ümumiyyətə, qripər 2000-ə yaxın subtıti var. Hər il bir spamlı ortaya çıxır. Söyügedən "donuz qripi" 2009-da insan tələfati ilə müşahidə olunmuşdu.

Amma ölenlər virusun təsirindən yox, bədəndə pnevmoniya töretməsindən tələf olmuşdular. Cünki virus orqanizmdə ağır dəyişikliklər edir, güclü infeksiyalar yaradır.

Ona görə vaxtında buna yönelik tedbir görülməlidir. Xüsusile də mətbuat insanları maarifləndirməlidir".

A.Qeybullu Ümumdünya Səhiyyə Teşkilatının tövsiyələrinin olmasına da xatırladı: "Birincisi, temaslardan çekinmək, tibbi maskadan istifade etmək lazımdır.

Evdə havanı tez-tez vintelyasiya etməliyik. O cümlədə vitaminlərdən istifadə etməliyik, çoxlu maye qəbul etmək mühüm şərtidir.

Bu dövrde antibiotik meyllənmək lazımdır. Müxtəlif preparatlar var, onlardan istifadə etmək lazımdır. Ən əsası uşaqları, hamilə qadınları və yaşılları qorumaq lazımdır. Eləcə də tranzit bölgədə müvəqqəti karantin elan etmək olar".

A.Qeybullu "donuz qripi"nin əlamətlərini sadaladı: "Asırıma, boğaz ağrısı, öskükər, ezelə ağrılar, zəiflik, halsızlıq, istahsızlıq, günün yaşaması halları müşahidə olunur.

Yataq rejimi ağrılaşmanın xeyli dərəcədə qarşısını alır. Təvsiyyə olunur ki, "paraçetamol" dərəmanı qəbul edəsən".

Professor "2009-ci ilde yayılmış virusun 9 il sonra qayıtması dünayadakı dərman mafiyasının siyaseti ola bilərmə" səslənən cavab olaraq söylədi ki, nəzəri baxımdan mümkündür:

"Amma əlimizdə fakt olmalıdır. Cünki ağır ittihamdır və məhkəmə predmeti yarada bilər. Sadəcə, adəmin ağlinə müxtəlif fikirlər gelir ki, vaxtında sönümüş virus niyə qayıtsın ki?!"

A.Qeybullu bu virusun "donuz qripi" adlanmasının səbəbini simvolik ad sayır: "İlk dəfə donuzlarda, quşlarda müşahidə olunub. Vaxtılı "ispən qripi" yayılmışdı və heç vaxt ovaxtı qədər çoxsaylı tələfat olmayışdı".

Professor bildirdi ki, təxminli hesablamalara göre, hər il dünayada 500. 000 nəfər qədər insan qrip və onun fəsadlarından dünyasını dəyişir:

"Əslində səhiyyə sistemi mükəmməl olmayan ölkələrdə qeydə alınmayan qrip epidemiyasından ölenləri də nəzərəalsaq, bu rəqəmin də böyük olduğu qənaətinə gələrik".

Tarixdə qripin en böyük pandemiyası 1918-ci ilə təsadüf edilir. Həmin ilde "ispən qripi" (H1N1 virusu) adı ilə yayılan virus ilə 100 milyona qədər insanın həyatına son qoymuşdu!

Bu kütlevi ölüm 1347-53 illərdə Avropa ölkələrində baş vermiş taun pandemiyasında ölenlərdən sonra ikinci böyük insan tələfati sayılır.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Bakıda taksi şirkətlərinin qəpik firıldağı

"Şirkət sürücünün peşəkarlığına, yolları yaxşı tanımmasına baxmir, tibbi müayinədən keçirmir"

Bakıda ənənəvi taksi xidməti getdikcə sıradan çıxmışdır. İstisna hallarda müştərilərin bu taksilərdən yararlandığını görə bilərik.

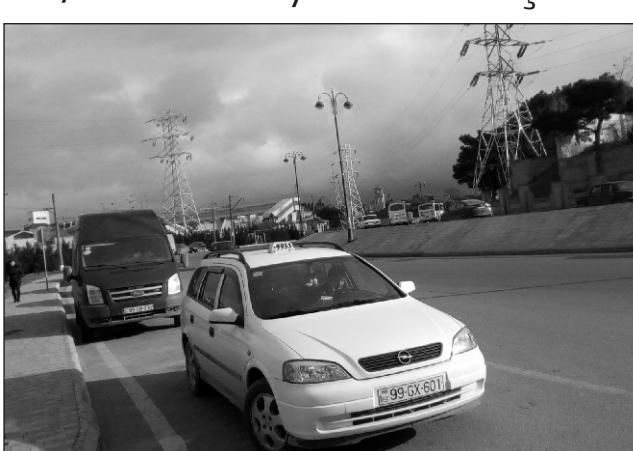
Elə bu mövzuda reportaj hazırlayarkən örendik ki, indi ekse-riyyət "Uber", "taxify", "99 33", "91 11", "85 55" kimi taksi şirkətlərinin xidmətinə üstünlük verir.

Bunun bir səbəbi qiymətlərdir, digər amil təhlükəsizlik və sürücünün vaxtında sifariş olunan ünvana gəlməsidir. Amma son vaxtlar müştəriləri narazı salan taksi şirkətlərinin qiymət mənnevirləridir.

Bizimlə səhəbtində Bakı sakini Vüqar İlyasov dedi ki, taksi firmaları qəpik siyaseti yürüdürlər. Ona görə artıq şirkətlərin çoxuna inam azalmaqdadır.

Bunun psixoloji reallığı belədir ki, 3 manatlıq yol firmaların operatoru tərəfindən 3 manat 60 qəpik hesablanır. Müştəri imtina edə bilmir, razılaşır. O halda müştəri taksidən düşəndə 3 manat 60 qəpik verməyə utanır, yaxud xirdə pulu olmur və 4 manat ödəniş etməyə mecbur olur.

Bundan əlavə, 4 manat ödəniş edəndə sürücü də qalğı qaytarır. O zaman ənənəvi taksi ile 4 manata getməklə, taksi firmasından 3 manat, 60 qəpiyə get-

məyin fərqi nədir?

Tez-tez taksi xidmətindən istifadə edən Səid Vəliyevin sözərina görə, an bahalı şirkət "189"-dur: "Ən səliqəsiz, niyam-intizamsız 99 33 işləyir. Axır vaxtlar "85 55" dəha operativ işləyir. 99 11 isə bahaldır, o xidmədən istifadə eləmərem".

İkinci, şirkətlər yaxşı firıldağında əl atıblar. Məsələn, "Neftçilər" metrosunun qabağından 7-ci mikrorayona gedirsən. Operator gedis haqqının 5 manat 30 qəpik olduğunu bildirir. Bunu ya 5 manat hesabla gedək, ya da 6 manat de ki, imtina edək. 30 qəpik quyruqdur, sənəd məcbur olub taksi də 6 manat atıb düşürsən".

Hazırda ən çox sıfariş edilən *9933 nömrəli "Salam" taksi, *8555 nömrəli "Aile" taksi, *9111 nömrəli "Ekonom" taksi, *8844 nömrəli "City" taksi, *5000 nömrəli "Ulduz" taksi bu siyaseti həyata keçirirler.

"Taxify" onlayn taksi xidmətində isə saygac hesablamasıdır. Söhbətləşdiyimiz vətəndaşların sözərinə görə, *9933 nömrəli "Salam" taksi xidməti guya ucuz işləyir.

Amma nə zəng edib operatora düşmek olur, ne sürücü vaxtında gelir. Ümumiyyətlə, ötən ilin ikinci yarısından başlayaraq, taksi şirkətləri qiymətləri də artırıblar.

Hətta çoxu firqlənmə nişanı almadan taksi işləyir. Firqlənmə nişanının alınması isə sadədir.

Səxs özüne VÖEN açıldıqdan sonra sadeleşdirilmiş vergi formasında 18 manat dövlət rüsumu ödəyir.

Sürücü həmin ödənişi təsdiq edən qəbzi, sürücülük və şəxsiyyət vəsiqəsini Neqliyyatı İntellektual idarəetmə Mərkəzinin firqlənmə şəbəsine təqdim edir. Belə olmaz. Ona görə kimin maşını varsa, taksi işləyir, sıfariş edən ünvanları tapa bilmir".

Bəzi taksi sürücüləri də narazılıq edirlər. Onlar şirkətlərin daha çox mənfəət qazandıqlarını deyrirler.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Bakı üçün tramvay, trolleybus, yoxsa metrobus?

“Nar” Naftalandan 4G şəbəkəsi qurdu

Ölkənin en gənc mobil operatoru olan “Nar” yüksəkkeyfiyyətli 4G şəbəkəsini bütün ölkə ərazisində artırmağa davam edir. 4G şəbəkəsinin istismara verildiyi növbəti region mərkəzi Naftalan oldu. Bununla da Naftalan sakinləri keyfiyyətli və yüksək sürətli mobil rabitə xidmətləri ilə təmin edilir.

Ölkənin en gənc mobil operatoru olan “Nar” son 3 ayda 340-a yaxın 4G, 26-ya yaxın 3G texnologiyası ilə təmin olunmuş mobil baza stansiyasını istifadəyə verib. Bölgeyə xüsusi diqqətilə seçilmiş mobil operator, 4G xidmətini təkcə Bakı və Abşeron ərazisində deyil, bölgələrdə, şəhər və rayon mərkəzlərində də təqdim edir. “Nar” 4G istifadəçilərinin 72%-i paytaxt Bakının, 28%-i isə regionların payına düşür. Son 3 ayda 4G şəbəkəsi aşağıdakı region mərkəzlərində quraşdırılıb: Ağdaş, Ağcabədi, Ağstafa, Ağsu, Astara, Bərdə, Beyləqan, Bileşuvər, Cəlilabad, Daşkəsən, Gədəbəy, Gəncə, Göygöl, Hacıqabul, İmişli, İsmayıllı, Kürdəmir, Lənkəran, Lerik, Masallı, Mingeçevir, Naftalan, Neftçala, Oğuz, Qax, Qazax, Qəbələ, Saatlı, Sabirabad, Şəki, Şamaxı, Şirvan, Şəmkir, Tərtər, Tovuz, Yardımlı, Yevlax. Bununla da, “Nar” 4G şəbəkəsinin əhatə olunduğu regionların sayı 45-dən çox olub.

Qeyd edək ki, aparılan şəbəkə işlərinin nəticəsi olaraq, mobil operator 2018-ci il ərzində 790-a yaxın 4G, 160-a yaxın isə 3G texnologiyası ilə təmin olunmuş mobil baza stansiyasını istifadəyə verib. Təkmilləşdirmə işlərinin nəticəsi olaraq hazırda ölkə ərazisində 4G baza stansiyalarının sayı 1720-ni, 3G baza stansiyalarının sayı isə 2670-i ötüb.

Mobil operatorun şəbəkəsi haqqında ətraflı məlumatı nar.az ilə://C:\Users\aturalhasanov\AppData\Local\Microsoft\Windows\Temporary%20Internet%20Files\Content.Outlook\V3RU8DWH\nar.az saytından əldə edə bilərsiniz.

“Azerfon” şirkəti (“Nar” ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddədə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birine çevrilib. “Nar” ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irlərinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. “Nar” ölkədə illər əlaqələri 3G texnologiyasını təqdim edib və geniñ 4G şəbəkəsinin abunəçilərinin istifadəsinə verib. “Nar” şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 97%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir və 7400-dən artıq baza stansiyası ilə 2,2 milyona yaxın abunəçiye yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir. 2017-ci ildə keçirilmiş mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testlərinə əsasən “Nar” şəbəkəsi mobil zəng xidmətlərinin göstərilməsi üzrə ölkədə en yüksək nəticəyə nail olub. Sınaqları test xidmətləri üzrə müstəqil beynəlxalq şirkət olan “P3 Communications” keçirib və sınaq metodologiyası əhatəli xidmətlər üzrə müştəri təcrübəsinə əsaslanıb.

Ekspertlər hesab edir ki, daha sərfəlisidir trolleybus və metrobusdur, çünkü...

Son illərdə Azərbaycanda yol-nəqliyyat hadisələrinin sürətlə artması, həbelə avtomobil sixlığı, tıxac problemi, eyni zamanda ekoloji vəziyyət hökuməti düşünməyə vadə edib. Ar-tıq bununla bağlı “Azərbaycan Respublikasında yol hərəkətinin təhlükəsizliyinə dair 2019-2023-cü illər üçün Dövlət Programı” təsdiq edilib.

Bu programda yollarda təhlükəsizliyin təşkili əsas möqam kimi vurulan. Həmçinin velosiped yollarının çəkilməsi, tramvay xətlərinin bərpasının araşdırılması tövsiyə edilən yeniliklərdəndir.

Dövlət programında qeyd edilir ki, müəyyən edilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi nəticəsində 2013-2017-ci illərlə müqayisədə 2023-cü ilin sonuna dək yol-nəqliyyat hadisələrində ölüm sayının 30 faiz, yol-nəqliyyat hadisələrində sağamlığına ağır və ya az ağır zərər vurulan şəxslərin sayının 30 faiz, yol-nəqliyyat hadisələrinin ümumi sayının 30 faiz, yol-nəqliyyat hadisələrində uşaq ölümü hallarının 50 faiz azaldılması planlaşdırılır.

Programın təsdiqindən sonra Bakıda tramvay xətlərinin çəkilməcəyi əsas müzakirələr sırasındadır. Bu xətlər çəkilərsə, yol-nəqliyyat qəzalərının faizi sürətlə aşağı düşəcəyi bildirilir. Bundan əlavə, tramvay xətlərindən daha çox trolleybus xətlərinin çəkilməsinin vacibliyi da müzakirələr sırasındadır. Arqument kimi de tramvay xətlərinin çəkilişinin daha yüksək məbləğ tələb etdiyi, eyni zamanda bunun üçün yol kənarlarında olan tikililəri sökməyin lazımlığı bildirilir. Bunun da istəməz mərkəzi hissələrində sovet dövründə olan tramvay xətlərinin bərpası mümkünsüzdür. Çünkü bunu etmək üçün həmin küçələri tamam dağıtmış lazımdır. Eyni zamanda bu o deməkdir ki, xətlərin bərpası zamanı hərəkət orada iflic olacaq. Tramvay xətləri salınan zaman həmin xətlər kückə, prospektin bir hissəsini tutacaq. Neticədə nəqliyyatın hərəkəti daha da çətinleşəcək. Bu baxımdan şəhərin mərkəzi hissəsində tramvayın bərpası perspektivi yaxın gelecek üçün mümkün görünür. Üstəgəl, bu iqtisadi cəhətdən sərfəli deyil. On-dansı metrobus deyilən nəqliyyat növü var. Əslində o da tramvay xətti kimidir. Ora xəsusi avtobuslardan heç kəs gire bilmez. Mümkün olan yerde bunu etmek olar. Yeri gelmişkən, Dövlət Programında bu da var ki, ictimai nəqliyyatın digər növləri... Ümumi şəkildə qeyd olunub.

Tramvayı bu və ya digər şəkildə bərpa etmek olar. Başqa şəbəkələşmə imkanları daxilində də Bakı ətrafında bu mümkün görünür. Şəhərin yeni planlaşdırılan yerlərində də bunu etmek olar. Məsələn, lokal olaraq Ağ Şəhərdə bunu etmek mümkündür. Tebii ki, Ağ Şəhərdən kenara çıxanda aləm bir-birinə qarışacaq.

İstiqamətində müsbət reylər olşa, onu müəyyən yerlərdə həyata keçirmək olar. Unutmaq olmaz ki, tramvay xətləri üçün yol dağıdılmalıdır, reys qoyulmalı, tramvaylar alınmalıdır, tramvay parkı yaradılmalıdır. Amma şəhərdə tramvay parkı üçün yer yoxdur. Ona görə bunları ancaq şəhərdən kənarda etmək olar. Elektrik şəbəkəsi də yara-

Tramvaya oxşayan şəhərlərə elektrik qatarları var.

dilməlidir”.

İqtisadçı ekspert Vüsalə Əhmədova məsələyə bu cür şərh verdi: “Elektriklə çalışdığı üçün trolleybus sərfəli görünə bilər. Amma bunun bütün ərazi-zileri ehət etmesi qeyri-mümkündür. Heç şübhəsiz ki, tramvay xətlərinin bərpasının xərci çox bahaldır. İstanbuldakı ki-mi metrobus da ola bilər. Orada metrobus əsas yolları ehət edir”.

□ **Cavanşir ABBASLI,**
“Yeni Müsavat”

Elan

Laylabaşov Zahid Məhəmməd oğlunun adına verilmiş JN- 1088 sayılı Torpağın mülkiyyət hüququna dair Dövlət Aktı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Laylabaşov Rafiq Çoban oğlunun adına verilmiş JN- 1086 sayılı Torpağın mülkiyyət hüququna dair Dövlət Aktı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Laylabaşova Nüşabə Şəmil qızının adına verilmiş JN- 1084 sayılı Torpağın mülkiyyət hüququna dair Dövlət Aktı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Xəlilov İsmayııl Maksim oğlunun adına verilmiş JN- 1075 sayılı Torpağın mülkiyyət hüququna dair Dövlət Aktı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Xəlilov Maksim İsgəndər oğlunun adına verilmiş JN- 1074 sayılı Torpağın mülkiyyət hüququna dair Dövlət Aktı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycanda artıq bir neçə gündür qızılın qiyməti ucuzlaşmışda davam edir. Belə ki, son məlumatlara görə, yanvarın 8-de qızılın qiyməti yanvarın 7-si ilə müqayisədə 9,945 manat azalaraq 1 unsiya üçün 2181,2615 manat təşkil edib. Gümüş 0,4041 manat ucuzlaşaraq 1 unsiya üçün 26,4313 manata bərabər olub. Platinin qiyməti 14,8665 manat azalaraq 1394,1785 manat, palladiumın qiyməti isə 11,6365 manat azalaraq 2212,8135 manat təşkil edib.

Bəs qızıl satılan mağazalarda durum necədir? Saticilar qiymət enməsini ne ilə eləqləndirirlərlər?

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı olaraq Bakıda yerləşən bir neçə qızıl mağazasında olub, vəziyyətlə maraqlandıq. Müşahidə etdi ki, qızıl satılan yerlərdə alicilar bir o qədər də gözə dəymir. Qiymətlər ucuzlaşsa da, alıcı qıtlığı yaşanır. Halbuki hazırlı toy mövsumudur və istə-istəməz toy planlaşdırılan şəxslərin yolu bu mağazalar dan keçməlidir.

Saticilarla səhbətimiz zamanı onlar bildirdilər ki, hazırda qızılın qiymətinin enməsi mövsümü xarakter daşıyır: "Hər il qış aylarında qızılın qiymətində enmə olur. Əsasən də yanvar ayında qiymətlər aşağı düşür, martda isə qalxır. İndi də qiymətlərin aşağı olması eyni səbəbdən qaynaqlanır. Bazarada 583 və 585 əyarlı qızılın 1 qramının qiyməti 50 manatdır", - deyə satıcı Nicat bildirdi.

Bazarlarda 750 əyarlı qızılın qiyməti isə 75-90 manat arasında dəyişir.

Qeyd edək ki, manatın məzənnəsinin sabit qalması bazaarda son illər qızılın qiymətinin dayanıqlı olmasına səbəb olub. Bu barədə danışan saticilar bildirdilər ki, qızılın qiymətində kəskin oynamalar sonuncu dəfə 2015-ci ilde baş verib. O zamanдан sonra isə qızılın qiymətində kəskin dəyişiklik yox-

zil-bezək əşyaları "belinski" brilyantla satılır. Ona görə də qiyməti bir o qədər də baha olmur. Lakin müştəri olur ki, deyir mənə Siber brilyant ilə üzük lazımdır. Həmin brilyantları da tapan, gətirən çox adam yoxdur. Tebii ki, bu cür brilyantla olan üzükler və digər bəzək əşyaları baha olur. Ona görə də insanlar bəzək əşyasi alan zaman bahalığı görüb, bunu qızılın balaşması kimi xarakterizə etməsinlər. Qızılı birləkdə bəzək əşyasının ümumi dəyərine

Bazardakı vəziyyətə bağlı iqtisadçı fikri də alındıq. "Yeni Müsavat"a danışan iqtisadçı Natiq Cəfərli bildirdi ki, qızılın qiymətinin aşağı düşməsi dünyada gedən proseslərlə də bağlıdır: "Son zamanlar Çinle Amerika arasındaki danışqlarda pozitiv nəticələr əldə olundu. Hər iki tərəfdən pozitiv açıqlamalar oldu ki, ticarət mühərbişəri sonlanı bilər. Eyni zamanda gömrük və vergi rüsumları ilə bağlı bu ayın sonuna qədər danışqlarda müsbət nə-

artması ehtimalı yüksəldi deyə, yene qiyməti kağızlara yatırımcıların marağı oxaldı. Qiyməti kağızlara aksiyalara yönələn yatırımcılar, əllərində olan qızıl, gümüşü satmağa başladılar. Bütün bunlar isə qızılın qiymətinin düşməsinə təsir göstərdi. Eyni zamanda Federal Rezerv Sisteminin rəhbəri açıqlama verdi ki, 2019-cu ildə daha ehtiyatlı davranacaqlar. Hətta ola bilər ki, bu il faiz artımına gedilməsin. Gedilsə də, cəmi 1 faiz artım olacaq kimi açıqlama ve-

Bakıda qızıl ucuzlaşır: saticilar sebebələrdən danışdır

Lakin qiymətlər ucuzlaşsa da, dükan-bazarda alıcı qıtlığı yaşanır; iqtisadçı: "Proses dünyada gedən hadisələrlə də bağlıdır..."

dur. Onlar həmçinin qeyd etdi ki, dünya bazarında qızılın qiymətinin dəyişməsi bazaarda hiss olunmur. Onlar qiymətlə-

rin daha çox manat-dollar münasibətindən asılı olduğunu söylədilər.

"Azərbaycanda əsasən qı-

üzərində olan brilyantın da təsi ri var. Elə qiymətin formaləşmasında əsas yeri brilyant tutur", - deyə saticilar söylədilər.

ticələrin əldə edilməsi mümkündür. Bütün bunlar isə risk istəhəni artırır. Yeni dünya ticarətinin gelecekdə daha da

rildi. Bu da dünya birjaları tərəfindən iqtisadi aktivliyin daha da yüksələcəyi anonsu kimi qəbul edildi. Ona görə də dollar indeksinin son iki gündür ki, azalmasının, yəni bu valyutanın ucuzlaşmasının şahidi olur. Bu isə qızılı mənfi təsir göstərən amildir. Yeni əsasən bu iki faktə görə son günər dönya bazarında qızılın qiymətində ciddi dəyişikliklər müşahidə olunur. Əger bu ayın sonuna yaxın Çinlə Amerika arasındada ticarət müqavilələri bağlanısa, Avropa ilə Amerika arasındada ticarətin her iki tərəfdən tənzimlənməsi ilə bağlı danışqlar uğurla başa çatsa, şirkət səhimplərinə maraqlı dərada aratacaq. Şirkət səhimpləri almaq istəyən yatırımcılar isə qızılı olan yatırımlarını geri çəkəcəklər. Qızıl tarixən iqtisadi-siyasi tələtümü dövrələrdə güvənliliyin rolunu oynayıb. Son zamanlarda da dünya ticarəti ilə bağlı problemlər yaşanan zaman yatırımcılar güvenli liman kimi qızılı seçmişdilər. Qızılı satanların sayı artarsa, bazarda bu qiyməti metalin qiyməti bir qədər də enəcək".

□ ƏLİ RAİS,
"Yeni Müsavat"
Fotoğraf müəllifindir

Azərbaycana külli miqdarda qacaq qızıl gətirilməsi məhkəməyə çıxarıılır

İddiaçı tərəfin tələbi yerinə yetiriləcəkmi?

Bu gün - yanvarın 10-da Bakı Apelyasiya Məhkəməsində hakim Cahangir Yusifovun sədrliyi ilə Türkiyin məşhur "Koçak Gold" şirkətinə qarşı şikayətə baxılacaq. İddiaçı "Bakı" Hüquq Şirkətidir. Şirkət xidmət haqqının ödənilməsini tələb edir. Şikayəti iş üzrə birinci instansiya məhkəməsində işə baxılarkən sahidlərin ifadələrinin təhrif olunmasından narazıdır.

Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə ünvanlanan şikayətdə qeyd olunur ki, 2 sayılı İnzibati İqtisad Məhkəməsində işə baxılarkən hakim Etibar Mustafayev sahidlərin ifadələrini təhrif olunmuş şəkilde qətnaməyə yazıb, sübutlara bilerəkdən düzgün qiymət verməyib. Bu-

nunla da ortaya əsassız, qanundanəzar qətnamə çıxıb. İlkəkin instansiyada işə baxılarkən müyyən olunub ki, xidmet göstərilmesinə baxmayaraq xidmət haqqı ödənməyib. Şirkət göstərdiyi xidmətə görə əmək haqqını ala bilməyib və müvafiq olaraq dövlət bütçəsinə vergi də ödəyə bilməyib. Bundan başqa, məhkəmədə işə baxılarken "Koçak Gold"un Azərbaycana qacaq yolla külli miqdarda qızıl-zinət əşyalarının daşınması ilə bağlıdır.

Vaxtılı şirkətin nümayəndəsi olmuş Natiq Ələsgərov müxtəlif dövlət orqanlarına bu məsələ ilə bağlı müraciətlər edib. Eyni zamanda ona məlum olan faktları, məlumatları, səs yazılarını da müraciətlərinə elava edib.

"Koçak Gold"un müştərisi

olmuş Abbas Səfəri ilə telefon danışqlarım olub. Abbas Səfəri açıq-aşkar deyir ki, "Koçak Gold" qızıl zinəti Azərbaycana qacaq yolla getirib. Bu məsələ mütəqəşkildə araşdırılmalıdır", - deyə Natik Ələsgərov bildirib.

Onun sözlərinə görə, xidmət müqaviləsinə görə, direktor olduğu şirkət Azərbaycanda "Koçak Gold"a borcu olan şəxslerden pulu yihib təhvil verməli olub.

"Cavit Koçak borcluların siyahısını verdi, məni onlardan biri olan Abbas Səfəri ile tanış etdi. Dedi ki, Abbas Səfərlinin şirkətə borcu var, borcu rəsmiyyətən təsdiq edilən rəsmi sənəd yoxdur.

Abbas Səfərlinin "Koçak Gold"a 851 dollar borcu vardı. Həmin məbləği də hissə-hissə ödətdirmişdi. Amma "Koçak Gold" bizim xidmət haqqımızı ödəmədi" - deyə N.Ələsgərov bildirib.

Əlavə edib ki, Abbas Əsmayılov oğlu Səfərlinin "Koçak Gold"a 851 min ABŞ dolları borcunu təsdiq edən hər hansı bir rəsmi faktura və ya Türk Cumhuriyyətinin vergi orqanı tərəfindən təsdiq edilən rəsmi sənəd yoxdur.

Türkiyin məşhur "Koçak Gold" şirkətine qarşı 2011-ci ilin noyabrında MTN-in Transmilli İqtisadi Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi, general-major Sübahir Qurbanovun rəhbərlik etdiyi

dəstə üzvləri əməliyyat keçirib. Şirkətin nümayəndəsi Hamit Pehlivan Ahmeti Bakıda, "20 Yanvar" metro stansiyası yaxınlığında saxlayıblar. Ondan ölkəyə getirdiyi 40 kiloqram çəkide olan qızıl-zinət əşyaları götürülüb. Sonradan 1 kiloqramlı dövlət nəfincə müsadirə edilən qızılın 39 kiloqramının izi MTN-in binasında itib. Bu cinayət işi üzrə zərərçəkənlərin sayı 20-ye qədərdir. Maralqlırdı ki, 2015-ci ildə MTN-dəki "təmizləmə" əməliyyatından sonra da bu cinayət araşdırılmamış qalıb.

Qeyd: Redaksiya yazida adları keçən her kəsin mövqeyini işıqlandırmağa hazırlıdır.

□ E.HÜSEYNOV,
"Yeni Müsavat"

ÜSAVAT

Son səhifə

N 6 (7176) 10 yanvar 2019

Burgerə görə həyatını itirdi

Britaniyanın Manchester şəhərində 18 yaşlı qız toyuq burger yeyəndən sonra allergiya şoku keçirib. Bu barədə lenta.ru saytı "The Mirror" a istinadən xəbər verir. İstintaqın nəticələrinə görə, Şahida Şadid toyuq bürgeri yeyəndən bir saat sonra anlaqsız vəziyyətə düşüb. 3 gün sonra isə dünyasını dəyişib. Hadisə 12 yanvar 2015-ci ildə baş verib.

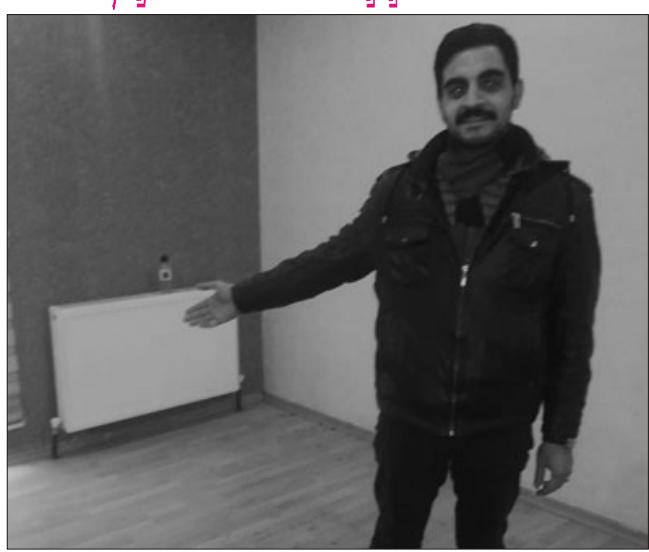
2015-ci ildəki dirləmələr zamanı məlum olmuşdu ki, personal Şadidə bu yeməyi məsləhət görüb. Buna baxmayaraq, gənc qız onlara allergiyası olması barədə məlumat verib. Buna baxmayaraq, yeməyin tərkibində süd məhsulları var idi ki, qızında buna allergiyası vardi. Bundan başqa, qız yumurtaya, balığa və qoz'a allergiyadan əziyyət çəkiridi.

2017-ci ilin 8 yanvarında bu işlə bağlı rəsmi dirləmələr başlanıb. Qohumları bildiriblər ki, qız dörd dəstə ilə birlikdə restorana gedib. Məqsəd universitetdə birinci semestrin bitməsini qutlamaq idi. Onlar eyni zamanda bildiriblər ki, qızlar müntəzəm olaraq restoranda yemək yeyirdilər və hər zaman da ofisialtlara allergiyası ilə bağlı detalları bildirib. Dirləmələr hələ davam edir, restoran isə olayla bağlı hər hansı şərh verməyib.

Oğru ofis sahibinə mesaj yolladı: "Haqqını halal et!"

Türkiyənin Mardin şəhərinin Artuklu bölgəsində bir iş yerini qarət edən oğru 16 min manatlıq əşya ilə aradan çıxıb. İş yeri sahibi olan Sərtəç Orman təhlükəsizlik xidməti əməkdaşlarına xəbər verdikdən sonra öz imkanları ilə oğrunun izinə düşüb. Oğrunun izini tapan Ormana oğru vasitəcılərlə mesaj yollayıb. Mesajda 'Qardaş, haqqını halal et, həyat yoldaşım əşyaları çox bəyəndi, şikayətimi geri çək. Zərərini ən qısa zamanda qarşılayacaqıq' yazılıb.

Ölde edilən məlumatə görə, ər-arvad olduqları öyrənilən iki nəfər iş mərkəzine gələrək, üçüncü mərtəbəye yoneləblər. Buradakı iş yerini so-

yan şəxslər təxminən 16 min manatlıq əşyalarla yoxa çıxıblar. Əşyalar sırasında çen-

gel-bıçaq dəsti, salftetka, top-lanti masası, ofis dərsi, televizor, elektrik soba olub.

Anasının sözündən çıxdı, ailəni xilas etdi

Amerikada yeniyetmə anasının qadağasına baxmayaraq, gecələr seriala baxırmış. Məhz qadağanı pozduğu üçün də ailəsinin həyatını xilas edib. Vaxtında yanğını fərqli edən uşaq ailəsinə də xilas edə bilib.

İnsident yanvar ayının əvvəlində Delaver ştatında baş verib. Ancela Mari Border 13 yaşlı oğlu Damire Netflixdə gecə saatlarına qədər seriala baxmamağı və vaxtında yatağı tapşırıb. Amma yeniyetmə ona qulaq asmayıb və gecə saat 1-də tüstü qoxusu hiss edib. Damir anasını oyadıb və dərhal xilasedicilərə zəng edib. Ana-bala geyinib və dərhal yanın evlərini tərk ediblər. "Mən bilmirəm ki, oğlum mənə qulaq asmayıb, gecəyə qədər seriala baxmasayıd, nələr olardı və biz indi harada olardıq"- qadın bunu etiraf edib. Onun əri hadisə baş verən dəqiqələrde işdə olub. Yanğınsöndürənlərin dediyinə görə, yanığın elektrik xətlerində baş verən nasazlığa görə yaranıb. Evi yenidən bərpa etmek mümkün deyil. Ailenin dörd itindən ikisi ölü tapılıb, qalanları isə xəbərsiz itib.

Qırmızı Xaç ailəyə 600 dollar təqdim edib ki, hoteldə bir nömrə sifariş edə bilsinlər. Onların ailəsi isə xeyriyyə məqsədilə pul yığır. Məqsəd zərərçəkən ailəyə ilkin, zəruri əşyaları almaqdan ibarətdir.

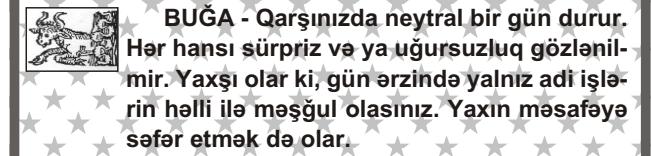
Amerikalı üç saat boyunca qapı zəngini... yalayıb

Amerikanın Kaliforniya ştatunda bir kişi üç saat fasiləsiz olaraq bir evin qapı zəngini... yalayıb. Fox News bu olaya diqqət edib. İnsident Salinas şəhərində, şənbə günü baş verib. 33 yaşlı Roberto Arroyo üç saat boyunca - gecə saat 2-dən 5-ə qədər birbaşa kaməraya baxaraq, qapı zəngini yalayıb. Evin sahibi Silviya Dangen həmin vaxt evdə olmayıb. Amma uşaqları evdə olub və çağırılmış qonaqmış bu hərəkətini kaməra vasitəsilə müşahidə ediblər. Qadın qonşuları xəbərdar etmək üçün söyügedən videoyazısını sosial şəbəkə vasitəsilə paylaşıb.

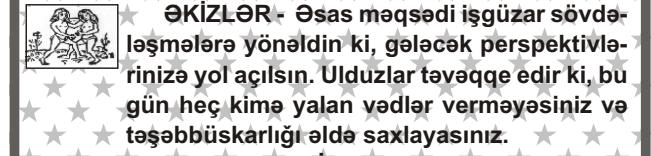
Polis isə bu kişini müəyyənəşdirəndən sonra həbs edib. Arroyonu avarlıqda və şəhərin yeni il bəzək əşyalarını uğurlamadı ittihəm ediblər. Polis nümayəndələri isə kişinin hərəkətini "yetərin-cə təbiyəsiz" adlandırb.

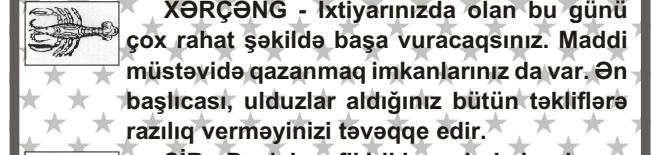
QOÇ - Bu təqvimdə gücünüz artdığından bütün vacib planlarınızı yavaş-yavaş həyata keçirməlisiniz. Yalnız maliyyə məsələləri ilə bağlı ehtiyatlı olun. Nahardan sonra uzaq sefərə çıxməq planlarınızı gerçekleşdirin.

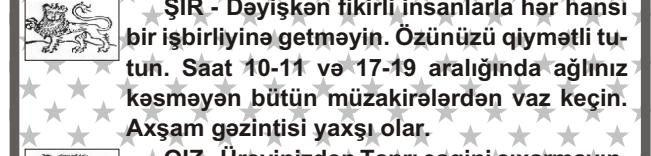
BUĞA - Qarşınızda neytral bir gün durur. Hər hansı sürpriz və ya uğursuzluq gözənləmir. Yaxşı olar ki, gün ərzində yalnız adı işlərin həlli ilə məşğul olasınız. Yaxın məsafəyə sefər etmək də olar.

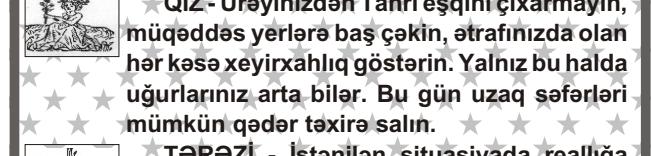
ƏKİZLƏR - Əsas məqsədi işgüzər sövdələşmələrə yönəldin ki, gələcək perspektivlərinə yol açılsın. Ulduzlar təvəqqəf edir ki, bu gün heç kimə yalan vədlər verməyəsiniz və təşəbbüskarlığı eldə saxlaysınız.

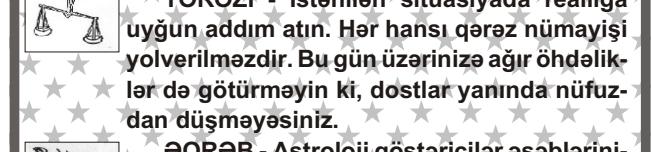
XƏRÇƏNG - İxtiyarınızda olan bu günü çox rahat şəkildə başa vuracaqsınız. Maddi müstəvidə qazanmaq imkanlarınız da var. Ən başlıcası, ulduzlar alındığınız bütün təkliflərə razılıq verməyinizi təvəqqəf edir.

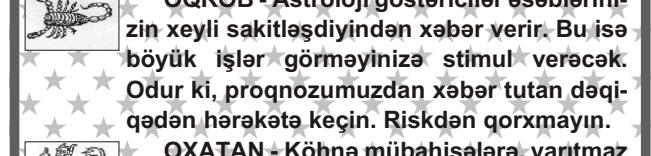
ŞİR - Dəyişən fikirli insanlarla hər hansı bir işbirliyinə getməyin. Özünüzi qiymətli tutun. Saat 10-11 və 17-19 aralığında ağıliniz kəsməyən bütün müzakirələrdən vaz keçin. Axşam gəzintisi yaxşı olar.

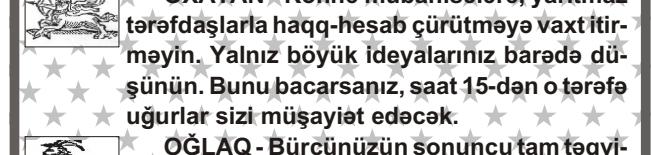
QIZ - Ürəyinizdən Tanrı eşqini çıxarmayın, müqəddəs yerlərə baş çəkin, etrafınızda olan hər kəsə xeyirxahlıq göstərin. Yalnız bu halda uğurlarınız arta bilər. Bu gün uzaq sefərləri mümkün qədər təxirə salın.

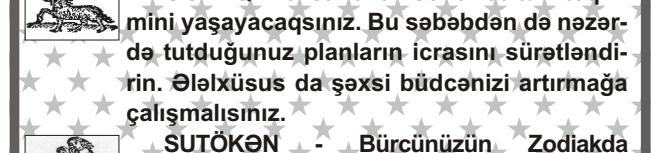
TƏRƏZİ - İstənilən situasiyada reallığa uyğun addım atın. Hər hansı qərəz nümayiş yolverilməzdir. Bu gün üzərinə ağır öhdəliklər də götürməyin ki, dostlar yanında nüfuzdan düşməyəsiniz.

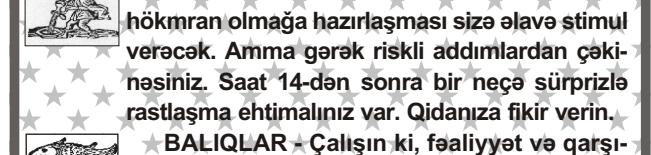
ƏQRƏB - Astroloji göstəricilər əsəblərinizin xeyli sakitləşdiyindən xəbər verir. Bu işə böyük işlər görməyinə stimul verəcək. Odur ki, proqnozumuzdan xəbər tutan dəqiqliyən hərəkətə keçin. Riskdən qorxmayın.

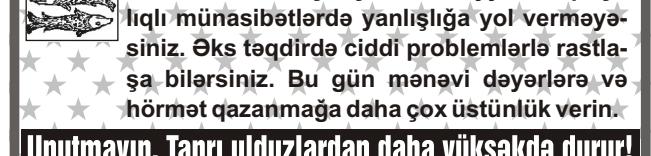
OXATAN - Köhnə mübahisələrə, yanıtnez tərəfdəşərlərə həqq-hesab yürütülməyə vaxt itirməyin. Yalnız böyük ideyalarınız bərədə düşünün. Bunu bacarsanız, saat 15-dən o tərəfe uğurlar sizə müşayiət edəcək.

ÖĞLAQ - Bürcünüzün sonuncu tam təqvimini yaşayacaqsınız. Bu səbəbdən də nəzərdə tutduğunuz planların icrasını süretiləndirin. Ələlxüsəs da şəxsi bütçənizi artırmağa çalışmalısınız.

SUTÖKƏN - Bürcünüzün Zodiakda hökmənən olmağa hazırlaşması size əlavə stimul verəcək. Amma gərək riskli addimlardan cəkinəniz. Saat 14-dən sonra bir neçə sürprizlə rastlaşma ehtimalınız var. Qidanızın fikir verin.

BALIQLAR - Çalışın ki, fəaliyyət və qarşılılıq münasibətlərde yanlışlığa yol verməyəsiniz. Əks təqdirdə ciddi problemlərlə rastlaşsa bilərsiniz. Bu gün mənəvi dəyərlərə və hörmət qazanmağa daha çox üstünlük verin.

Unutmayın, Tanrı uledzlərdən daha yüksəkdə durur!

Uşaqların ayağından öpmək olmaz

Psixoloqlar müəyyənəşdiriblər ki, uşaqların ayaqlarından öpmək olmaz. Çünkü ayaqları öpələn uşaq hiss etdiyi "anormal" dəyərlilik hissi ilə qısqanchığa meyl edir. Belə uşaq valideynlərinin bacı-qardaşlarını da çox istemesindən narahat olur. Maraqlı itirəmək orxusuna anormal dərəcədə sevilən uşaqlarda tez-tez rast gəlinir. Uşaqlarda öpüle biləcək en doğru yer almın və yanaqlardır. Almından öpülmək uşaqa ruhən yaxşı təsir edir. Təmizlik, təqsirsizlik və dürüstlük hissi, cəsarət meydana gətirir. Daha bir detal issə odur ki, uşağın ən çox öpülməsi lazımlı olan yeri yanğıdır. Öpürkən usaqın başı tutulmamalıdır. Davamlı öpülmə uşaqda başqalarını məmənn etmə hissi yaradır. Bu vəziyyət şəxsiyyətin inkişafını axşadır. Uşaq başqalarını məmənn etmə vasitəsi olaraq öpməyi və ya öpülməyi istifadə etməlidir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

**Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN**

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

**"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müəlliflər redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.**

**Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi**

2528-cı mahalla ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

**Redaktor:
Elşad MƏMMƏDLİ**

**Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.100**